Dosarul nr. 3-818/2023

2-23047184-12-3-30032023

HOTĂRÂRE
În numele Legii

19 decembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Victor Sîrbu
Grefier Valeria Căinăreanu
Cu participarea:
Reprezentantul reclamantului Nelea Chicu
Avocatul reclamantului Pavel Dumitru
Reprezentantul pârâtului Viorel Cebotari

a examinat în ședință publică în procedură de contencios administrativ, cererea de chemare în judecată depusă de IP Gimnaziul „M. Eminescu" or. Telenești către Inspectoratul Control Financiar de Stat și Ministerul Finanțelor cu privire la anularea prescripției ***** din 25.01.2023, -

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La 30.03.2023, IP Gimnaziul „M. Eminescu" or. Telenești a depus acțiune în instanța de judecată către către Inspectoratul Control Financiar de Stat și Ministerul Finanțelor cu privire la anularea prescripției ***** din 25.01.2023.

În motivarea acțiunii înaintate reclamantul a indicat că, în perioada 09 ianuarie – 20 ianuarie 2023 la IP Gimnaziul „Mihai Eminescu", or. Telenești, de către inspectorii Sîrbu Alexandru și Bruma Valerii, angajați în cadrul Direcției teritoriale Inspectare Financiară Bălți, a fost efectuată inspectarea financiară complexă a instituției pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2018 – 31 decembrie 2022.

Activitatea de inspectare s-a finalizat prin întocmirea Raportului privind inspectarea financiară din 20.01.2023, copia căruia a fost remisă reclamantei pentru cunoștință pe data de 20.01.2023. Potrivit conținutului Raportului, reclamantei i-a fost acordată posibilitatea de a depune în scris, în termen de 10 zile, dezacordul asupra concluziilor acestuia, cu menționarea obiecțiilor.

Aplicând cunoștințe matematice minime și regulile de procedură aferente calculării termenelor, reclamanta a dedus că termenul de 10 zile lucrătoare stabilit pentru prezentarea dezacordului urma să expire pe data de 03 februarie 2023. În termenul stabilit, pe data de 30 ianuarie 2023, reclamanta a depus dezacordul cu rezultatele raportului de inspectare financiară din 20.01.2023.

Contrar acestui fapt, încălcându-se garanțiile minime la apărare, fără a se aștepta expirarea termenului legal de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea dezacordului, pe data de 25 ianuarie 2023, a fost întocmită Prescripția *****, ce a fost recepționată de reclamantă pe data de 31 ianuarie 2023, în care au fost incluse exclusiv concluziile Raportului, fără a fi cumva menționată și/sau luată în considerare și poziția reclamantei.

Procedându-se în asemenea mod au fost ignorate și încălcate mai multe prevederi legale, împrejurări în care reclamanta a contestat cu cerere prealabilă adresată Ministerului Finanțelor actul administrativ defavorabil, care a fost remis cu încălcarea procedurii.

Cu toate că cererea prealabilă urma să fie examinată de Ministerul Finanțelor, această instituție nu a examinat-o și nu s-a pronunțat asupra legalității actului administrativ defavorabil emis de instituția subordonată – Inspecția Financiară.

La 21 martie 2023 reclamanta a recepționat scrisoarea Inspecției Financiare din 17.03.2023 prin care a fost informată că cererea prealabilă a fost respinsă, fiind specificat că dezacordul poate fi contestat în instanța de judecată competentă – Judecătoria Chișinău, s. Rîșcani.

Exercitând dreptul de a contesta actele administrative defavorabile, reclamanta înaintează prezenta cererea de chemare în judecată, avînd ca temei următoarele.

În conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În concordanță cu art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

În corespundere cu art. 6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părți ale procedurii administrative.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi

un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

În acord cu art. 16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art. 21 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

În consonanță cu art. 22 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform art. 30 din Codul administrativ, autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public, iar reieșind din art.31 Cod administrativ actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Potrivit prevederilor art.36 Cod administrativ instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Reieșind din art.40 Cod administrativ dreptul la apărare este garantat. Participanților la proces li se asigură posibilitatea de a participa la toate etapele de desfășurare a procesului. Totodată, art.94 Cod administrativ stabilește că înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

În conformitate cu art.118 Cod administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe

care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Reieșind din prevederile art. 141 din Codul administrativ, un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare. (2) Un act administrativ individual este, de asemenea, nul: a) dacă executarea lui cere săvârșirea unei fapte ilegale, care constituie o componentă de contravenție sau de faptă penală; b) dacă din motive reale nimeni nu-l poate executa; c) dacă contravine bunelor moravuri; d) dacă la emiterea lui a contribuit o persoană care nu are dreptul să participe în procedura administrativă conform art. 49 alin. (1); e) dacă a fost emis în scris, dar nu poate fi identificată autoritatea publică emitentă; f) în alte cazuri prevăzute de lege. (3) În cazul nulității parțiale a unui act administrativ individual, acesta este nul în totalitate dacă autoritatea publică nu ar fi emis actul administrativ respectiv fără partea lovită de nulitate. (4) Autoritatea publică poate constata nulitatea oricînd din oficiu. La cerere nulitatea se constată în măsura în care solicitantul are un interes îndreptățit pentru a o solicita.

În acord cu art. 165 din Codul administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiției. Dacă autoritatea publică nu soluționează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției. Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată și fără obligația de a respecta un termen.

Conform art. 206 din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi

înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin.(1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

În conformitate cu art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În această ordine de idei atestă că potrivit principiului preeminenței dreptului, ce constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6 par. 1) al CEDO (cauza Roșca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005 § 24), sancționarea de către o autoritate publică a unei persoane pentru comiterea unei pretinse abateri de la obligațiile impuse prin lege nu poate fi realizată prin derogare de la normele ce impun autorității respective obligația de a examina cazul multiaspectual și de a-și baza decizia pe probele ce dovedesc integral întrunirea tuturor elementelor constitutive ale încălcării incriminate, inclusiv prin prisma principiilor instituite de evaluare a activității, astfel încît derogarea de la aceste cerințe contravine principiului nominalizat și, astfel, atrage necesitatea anulării unei astfel de decizii.

Astfel, prin argumentele expuse supra a evocat circumstanțele care afectează în totalitate legalitatea actului administrativ contestat, temeiuri ce sunt suficiente pentru orice observator independent, de a recunoaște și declara nul atît actul contestat cît și sancțiunea aplicată în baza acestuia.

În special atrage atenția instanței de judecată la prevederile exprese din pct. 10 lit. g) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010, care enunță că conducătorul instituției supuse controlului este în drept, în cazurile în care nu este de acord cu faptele menționate în raport, să prezinte în scris, în termen de 10 zile lucrătoare, dezacordul cu menționarea obiecțiilor.

Or, după înaintarea către reclamant a actului de control - Raportul privind inspectarea financiară din 20.01.2023, acestuia urma să i se acorde posibilitatea efectivă de a furniza obiecțiile, dezacordul cu constatările enunțate în acest raport, drept ce expira peste 10 zile lucrătoare, pe data de 03 februarie 2023.

Ca rezultat au fost încălcate și prevederile art.94 Cod administrativ, reieșind din care înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Prin urmare atestă că Prescripția nr.25-15-10/103 din 25.01.2023 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IP Gimnaziul „Mihai Eminescu”, or. Telenești este lovită de nulitate absolută, fiind emisă în afara procesului administrativ și cu derogarea de la procedura administrativă.

Acest act administrativ defavorabil nu conține nici o referire la poziția reclamantei,

argumentele ei, este emis cu încălcarea dreptului la apărare.

Instanța de judecată urmează să ateste că, atât prin dezacordul depus pe data de 30 ianuarie 2023 cît și prin conținutul cererii prealabile, reclamanta a indicat la mai multe aspecte de fapt și de drept care atrăgeau netemeinicia vădită a constatărilor incluse în Raportul privind inspectarea financiară din data de 20.01.2023, doar că aceste argumente nu au fost în vreun fel luate în consideratie, analizate, apreciate și/sau combătute de pîrîte, ele fiind ignorate.

Dat fiind că aceste argumente nu au fost incluse în actul administrativ contestat, care reprezintă doar poziția unilaterală a pârâtei, consideră că nici instanța de judecată nu este necesar să le examineze în detaliu, ci este suficient de a stabili că aceste argumente nu au făcut parte din procedura administrativă respectivă, cu toate că ele sunt obligatorii pentru pârâtă.

Pentru buna și normal derulare a procesului face o succintă reproducere a conținutului dezacordului reclamantei cu fondul așa-zise acuzații aduse de pârâtă, expunerea detaliată a cărora se regăsește în cererea prealabilă și în dezacordul din 30.01.2023.

Nerespectarea cadrului normativ la capitolul retribuirii muncii a condiționat calcularea și achitarea neîntemeiată a plăților salariale unor angajați. Ca rezultat au fost gestionate necorespunzător surse financiare în sumă totală de 499025,75 lei, inclusiv: - 341028,70 lei, calcularea și achitarea nelegitimă a premiilor unice cu ocazia jubileelor și sărbătorilor profesionale, angajaților Gimnaziului în lipsa economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii pe perioada respectivă și în perioada sistării achitării premiilor unice pe perioada septembrie 2018 - decembrie 2022, cu derogare de la prevederile pct.142 din condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 381 din 13.04.2006, art. 21 și 30 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018.

Din datele Raportului cu privire la calcularea și achitarea nelegitimă a premiilor unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și a zilelor de sărbătoare nelucrătoare pentru anii 2018 și 2022, Anexele nr. 3 și 4, exprimă dezacordul cu următoarele constatări:

Anexa nr.3:

„Prin derogare de la prevederile pct.142 din Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.381 din 13.04.2006 cu modificările ulterioare, care scrie expres „Personalul unității bugetare, inclusiv conducătorul unității, poate beneficia de premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii alocate pe anul respectiv”, conform Ordinului nr.37 din 28.09.2018, 56 și 57 din 30.11.2018 în luna septembrie și noiembrie 2018, neîntemeiat au fost calculate și achitate premii unice în lipsa parțială a economiei fondului de remunerare a muncii total în sumă de 165598,20 lei, corespunzător la plățile susmenționate s-au calculat și achitat nelegitim contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și prime obligatorii de asistență medicală în sumă de 45539,51 lei.”

Menționează, că mijloacele alocate și aprobate pentru retribuirea muncii pentru anul

2018 au fost de 4541,0 mii lei. Pe parcursul anului, conform deciziilor Consiliului Raional Telenești nr.1/5 din 23.02.2018, nr.5/3 din 18.10.2018 și nr.6/7 din 13.12.2018, a fost majorat planul de finanțare cu 136,2 mii lei.

Suma executată (inclusiv premiile unice) a fost de 4517,5 mii lei (a se vedea Anexa nr.1 la prezenta Notă informativă). Respectiv, premiile unice au fost stabilite și calculate în limitele și conform prevederilor Legii nr.355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar și Hotărîrii Guvernului nr.381/2006, cu modificările ulterioare.

În acest scop au fost utilizate doar mijloacele economisite pentru retribuirea muncii alocate pe anul respectiv. Astfel, exprimă dezacordul cu constatarea respectivă integrală, deoarece la momentul acordării premiilor unice instituția dispunea de economiile necesare acordării acestora. Mai mult ca atât, o definiție clară a noțiunii „economia mijloacelor pentru retribuirea muncii" nu se regăsește nici în Legea nr.355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar și nici în Hotărîrea Guvernului nr.381/2006, cu modificările ulterioare.

Anexa nr.4:

„Contrar prevederilor art.21 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270 din 23.11.2018, unde este prevăzut „Personalul din unitățile bugetare poate beneficia de premii unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară", angajații entității conform ordinelor directorului în perioada decembrie 2022 neîntemeiat au beneficiat de premii cu ocazia sărbătorilor profesionale în sumă de 132069,50 lei în lipsa economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii pe perioada respectivă, corespunzător la plățile susmenționate s-au calculat și achitat nelegitim contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și prime obligatorii de asistență medicală în sumă de 36319,11 lei."

Conform deciziei de aprobare a bugetului I.P. Gimnaziul „M. Eminescu", orașul Telenești, pentru anul 2022 au fost aprobate cheltuieli pentru remunerarea muncii în mărime de 7052,6 mii lei. Conform deciziilor nr.2/9 din 31.03.2022 și nr.4/6a din 27.10.2022, au fost alocate 190,2 mii lei pentru remunerarea cadrelor didactice de sprijin din cadrul instituțiilor de învățămînt, iar 453,2 mii lei, conform Deciziei de corelare a bugetului Consiliului Raional Telenești nr.4/2 din 27.10.2022.

Total plan precizat pentru retribuirea muncii pentru anul 2022 a constituit 7696,0 mii lei. În scopul remunerării muncii angajaților, conform statelor, au fost utilizate 7677,4 mii lei, inclusiv pentru achitarea premiului anual și a premiilor unice (a se vedea Anexa nr.2 la prezenta Notă informativă).

În luna decembrie 2022 angajații instituției au beneficiat de premii unice. Mijloacele utilizate în acest scop au fost plătite în temeiul art.21 din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar „din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară".

Totodată, indică că economia mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pentru fiecare an respectiv s-a format din funcțiile vacante, care nu au fost ocupate pe parcursul

anului. Tarificația instituției suportă modificări de câteva ori pe an din cauza fluxului de profesori și angajați auxiliari, astfel apar devieri privind vechimea în muncă, gradul didactic, nivelul de studii planificate și realizate pe parcursul anului de gestiune.

La fel, declară că nu este clar cum au fost calculate economiile în „Informația privind economia formată la Gimnaziul „M. Eminescu" Telenești în perioada anilor 2018-2022" din Raportul de inspectare financiară, care au servit la calculele privind corectitudinea achitării premiilor unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și a zilelor de sărbătoare nelucrătoare.

Astfel, consideră că mijloacele pentru achitarea premiului unic au fost utilizate în condițiile respectării Legii nr.270/2018, Legii nr.355/2005 și fără a încălca alte indicații și prevederi legale în vigoare, care să reglementeze atribuirea acestor mijloace la categoria de „economia mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul bugetar".

În luna decembrie 2019, din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, a fost alocată suma de 43361,0 lei pentru premierea tuturor angajaților din instituție cu ocazia sărbătorilor de iarnă, necunoscînd că achitarea premiilor unice în acea perioadă era sistată.

Informează, că în data de 24 ianuarie 2023 personalul din instituție a fost adus la cunoștință cu rezultatele inspectării financiare complexe la Instituția Publică Gimnaziul „Mihai Eminescu", or. Telenești, iar apoi fiecare angajat, în mod individual, s-a prezentat în contabilitatea instituției unde a luat cunoștință cu situația sa.

2), - 39897,08 lei, calcularea salariului de funcție în lipsa diplomei de studii în domeniu sau diplomei ce atestă recalificarea profesională obținută ce oferă dreptul la o nouă activitate profesională, contrar art.132 alin.(1) litera b) din Codul educației al R.M., nr.152 din 17.07.2014, art. 12 alin. (9) din legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, nr.270 din 23.11.2018, Nomenclatorul documentelor de formare profesională și al specialităților în învățămîntul superior, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 482 din 28.06.2017.

Referitor la nerespectarea cadrului normativ de retribuire a muncii în lipsa diplomei de studii în domeniu, sau diplomei ce atestă recalificarea profesională prezintă următoarele argumente: 5 cadre didactice din instituție: Florean Ludmila, profesor de limba franceză cu studii superioare; Codreanu Alexei, profesor de educația muzicală cu studii superioare; Turiță Tamara, profesor de limba rusă cu studii superioare - toate aceste cadre didactice în afară de disciplina de bază au citit și ore de Educația civică, din motivul implementării acestei discipline școlare și a lipsei, la nivel de țară, a specialiștilor calificați la disciplina dată.

În consecință actul administrativ contestat contravine prevederilor art.118 Cod administrativ, reieșind din care motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

În anul de studii 2022-2023 disciplina dată a fost exclusă din Planul de învățământ și cadrele didactice menționate nu sunt încadrate cu ore de educația civică. Spancioc Polina, profesor de chimie și biologie cu studii superioare, este încadrată la serviciu în calitate de cadru didactic în învățământul primar în anul 2018, în baza unor cursuri pentru învățământul primar. Între timp, dna Spancioc Polina a început recalificarea în acest domeniu (învățământ primar) și în vara anului 2021 a finisat studiile de recalificare. Sinchevici Tamara, profesor de limba rusă cu studii superioare; Turiță Tamara, profesor de limba rusă cu studii superioare - ambele citesc și ore de educația tehnologică peste 20 de ani. Din motivul lipsei, la nivel național, de cadre didactice la această disciplină școlară, doamnele Tamara Sinchevici și Tamara Turiță au acceptat să citească orele la educația tehnologică, urmînd sistematic, conform graficului stabilit, cursuri de formare continuă și ambele obținînd gradul didactic doi la disciplina dată în anul 2007, grad pe care l-au confirmat pe parcursul anilor, odată la cinci ani.

Începând cu data de 01 ianuarie 2023, cadrelor didactice: Sinchevici Tamara și Turiță Tamara li s-au exclus câte 5 clase de salarizare pentru disciplina la care nu dispun de diplomă de recalificare (Educație tehnologică).

Totodată subliniază, că luînd în considerare faptul că toate cadrele didactice sus menționate sunt profesori cu studii superioare, unii din ei deținînd și grad la disciplina predată suplimentar, decît cea din diplomă, avînd și formări continue la disciplinele în cauză, li s-au acordat cele 5 clase de salarizare, deoarece nu a fost clar dacă trebuie sau nu să le fie acordate clasele respective de salarizare, fiindcă în noua Lege de salarizare, nr.270/2018, nu a fost explicată fraza „nivel de studii”, iar toate cele 5 cadre didactice vizate activau cu studii superioare.

Cu referire la majorarea neîntemeiată a salariului bibliotecarului din instituție, dnei Caldare Irina, cu 2 clase în plus pentru închirierea manualelor menționează, că s-a comis o neînțelegere. La calcularea clasei de salarizare, doamna bibliotecară a prezentat numărul tuturor manualelor care se aflau în gestiunea bibliotecii, peste 15 mii, dar trebuia prezentat doar numărul manualelor care se află strict în schema de închiriere către copii.

4) - 1429,50 lei, ajutor material calculat neproporțional perioadei de activitate în funcția deținută, contrar prevederilor art. 341 din Legea salarizării nr. 355-XVI din 23.12.2005, pct. 141 al Hotărîrii Guvernului cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare în baza Rețelei tarifare unice nr. 381 din 13.04.2006.

Dna Macari Elena, angajată a instituției în calitate de profesor de limba engleză, în luna iulie 2018 a beneficiat de ajutor material în mărime de 3812 lei, un salariu tarifar, iar în luna august, conform ordinului nr.36 din 20.08.2018, a demisionat. Din motivul că ajutorul material nu a fost recalculat proporțional perioadei de activitate, dnei Elena Macari i s-a calculat și achitat cu 1429,50 lei în plus. Situația dată se explică prin faptul că în anul 2018 ajutorul material se calcula și se achita odată cu concediile. Nu s-a cunoscut faptul că dumneaei o să demisioneze, iar la scurt timp a plecat peste hotare și nu a fost posibilă recalcularea ajutorului material pentru a i se reține suma achitată în plus.

În cazul reexaminării dezacordului expus de instituție cu privire la acordarea premiilor unice pentru anii 2018 și 2022 se va modifica și suma calculată și achitată a contribuțiilor pentru asigurările sociale de stat și primele obligatorii de asistență socială în

sumă totală de 107550,25 lei.

5) „Prin derogare de la prevederile pct.17 din Note la Anexa nr.7 Grupul ocupațional „Învățămînt și cercetare (E)”, directorul și directorii adjuncți, au desfășurat activitate didactică supralimită a 0,5 normă didactică, fiind efectuate cheltuieli neregulamentare în sumă de 12759 lei.”

Privitor la activitatea didactică supralimită a 0,5 normă didactică desfășurată de direcția școlii, director și directorii adjuncți: Chicu Nelea, directorul instituției a realizat suplinită 2 ore în sumă de 102 lei; Vrăjitoru Lilia, director adjunct instruire ciclul gimnazial a realizat suplinită 97 ore în sumă de 7716 lei; Gavriliță Lidia, director adjunct educație a realizat suplinită 64 ore în sumă de 4941 lei, aceste ore fiind achitate ca ore unitare. Este cunoscut faptul, că conform Legii 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, art.24 alin. (3) nu se permite cumularea atribuțiilor altor funcții în orele de program conducătorilor unităților bugetare, inclusiv adjuncților/locțiitorilor, și personalului din corpul profesoral-didactic, cu excepția cazurilor stabilite de prezenta lege. În scopul respectării prevederilor art. 24 alin. (3) din Legea 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, la fiecare început de an școlar, la nivel de instituție este emis ordin prin care cadrele de conducere sunt aduse la cunoștință în scris, prin semnătură, că nu au dreptul să realizeze ore în plus, decât cele cu care au fost legal tarifate, dar din cauza lipsei de cadre didactice și în scopul suplinirii temporare a orelor vacante, dar și a realizării Planului anual de învățământ, administrația instituției a realizat pe parcursul a 5 ani 163 ore suplinită de normă, achitate ca ore unitare.

La 12.05.2023, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău a parvenit referința pe marginea cererii de chemare în judecată, prin care autoritatea şi-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată (f.d. 96-104).

În motivarea referinței pârâtul menționează că, conform art. 78 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014 și Hotărîrii Guvernului privind organizarea activității de inspectare financiară nr. 1026 din 02.11.2010, Inspecția financiară, potrivit competenței ce-i revine, verifică activitatea economico-financiară, inclusiv prin investigații operative și analize documentare efectuate în baza informațiilor privind eventuale încălcări ale cadrului normativ sau fraude în gestionarea și utilizarea resurselor bugetare, precum și în administrarea patrimoniului public.

Inspecția financiară, potrivit prevederilor art. art. 2, 3, 5, 6, 7, 8, 53 și 54 din Codul administrativ, în calitate de autoritate publică, în cadrul inspectării financiare complexe efectuate pentru perioada 01.01.2018-31.12.2022, la I.P. Gimnaziul „M. Eminescu” din or. Telenești, a acționat conform competenței în vederea realizării sarcinilor atribuite în baza legislației în vigoare și a efectuat inspectarea în baza documentelor primare și registrelor contabile prezentate benevol de către factorii de decizie ai ultimei și care, potrivit prevederilor din Legea contabilității nr. 113-XVI din 2007, aparțin cu drept de proprietate entității inspectate, constatând că aceasta a activat contrar cadrului normativ în vigoare, reieșind din următoarele.

Contrar prevederilor art. 12 alin. (9), art. 21 și art. 30 alin. (1), pct. 10 din Note la

Anexa nr. 8 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270 din 23.11.2018, art. 341 din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355 din 23.12.2005, art. 132 alin. (1) lit. b) din Codul educației nr. 152 din 17.07.2014, pct. 141 și 142 din Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13.04.2006, Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 482 din 28.06.2017, au fost calculate și achitate: - premii unice angajaților în lipsa economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii în perioada septembrie-noiembrie 2018 și decembrie 2022, cât și în perioada sistării activității, în sumă de 341,0 mii lei; - supraplăți salariale în sumă de 39,9 mii lei, cadrelor didactice, în lipsa confirmării recalificării profesionale; - supraplăți salariale, în rezultatul majorării nejustificate a treptei de salarizare, în sumă de 9,1 mii lei; - ajutor material ulterior demisionării în sumă de 1,5 mii lei.

Totodată, la plățile salariale calculate și achitate neîntemeiat în sumă totală de 391,5 mii lei, Gimnaziul a suportat cheltuieli suplimentare în sumă totală de 107,5 mii lei pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Contrar prevederilor pct. 24 din Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10 din 05.01.2012, s-a admis compensarea diurnelor în cazul delegării pentru o singură zi, în sumă de 1,4 mii lei.

Contrar art. art. 17, 18 și 19 din Legea contabilității nr. 113/2007 s-a admis neîncasarea plăților pentru serviciile comunale (energia electrică și gaz) în sumă de 3,4 mii lei.

Contrar prevederilor art. 19 din Legea contabilității nr. 113/2007 s-a admis casarea nejustificată a bunurilor materiale în sumă de 1,0 mii lei.

În rezultatul acestor acțiuni, prin activitatea administrativă contrară actelor normative în vigoare, s-au admis cheltuieli neîntemeiate în sumă totală de 504,8 mii lei.

La fel, activând contrar prevederilor pct. 13 din Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483 din 29.03.2008, pct. 22 și pct. 32 din Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136 din 10.02.2009, Gimnaziul a admis diminuarea plății de locațiune, cu mărimea unui pas, ceea ce a diminuat veniturile cu suma de 1,4 mii lei.

Contrar prevederilor art. 19 din Legea contabilității nr. 113/2007, pct. 1.4.3.1 și pct. 1.4.3.2 din Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 216 din 28.12.2015, în perioada anilor 2018-2022, neregulamentar au fost casate materialele de construcție utilizate pentru reparațiile curente a clădirilor, în baza actelor de executare a lucrărilor de reparație efectuate cu forțe proprii, fără a menționa perioada în care s-au efectuat lucrările, suprafețele lucrărilor, consumul materialelor conform normelor stabilite și efectiv utilizate la executarea lucrărilor, în sumă totală de 246,1 mii lei.

Contrar prevederilor pct. 17 din Note la Anexa nr. 7 Grupul ocupațional „Învățământ și cercetare (E)” din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270/2018, directorul și directorii adjuncți ai entității au desfășurat activitate didactică cu depășirea normei de 0,5 unități, fiind efectuate cheltuieli neregulamentare în sumă de 12,8 mii lei.

Reieșind din cele menționate supra, se constată faptul că, prin activitatea administrativă exercitată contrar cadrului legal, de către factorii de decizie a entității supuse inspectării, au fost admise cheltuieli neregulamentare în sumă de 258,9 mii lei.

La fel, contrar prevederilor art. 15 alin. (1) lit. j) din Legea privind achizițiile publice nr. 131 din 03.07.2015, pct. 6 din Regulamentul cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului de achiziții publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 9 din 17.01.2008 (până la 03.11.2020), pct. 9 din Regulamentul cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului de achiziții publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 778 din 28.10.2020, pct. 7 din Regulamentul achizițiilor publice de valoare mică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 665 din 27.05.2016, în perioada 2018-2022: - n-au fost întocmite planurile anuale de efectuare a achizițiilor publice; - dosarele de achiziții n-au fost numerotate și sigilate cu ștampilă, s-au admis încălcări ale normelor legale privind desfășurarea procedurilor de achiziții publice.

Încălcările constatate în cadrul inspectării financiare au fost reflectate în Raportul inspectării financiare din 20.01.2023. Instituția nefiind de acord cu cele reliefate în Raport, la 30.01.2023 a înaintat dezacord pe marginea unor încălcări ce țin acordarea premiilor unice pentru zilele de sărbătoare, iar despre rezultatul examinării dezacordului Instituția a fost informată prin scrisoarea nr. 25-12-10/301 din 14.02.2023.

Încălcările constatate în rezultatul inspectării efectuate, denotă că sistemul de control intern managerial la I.P. Gimnaziului „M. Eminescu” or. Telenești, necesită ajustări întru îmbunătățirea activităților de control aferente domeniului financiar-contabil, asigurarea obiectivelor de conformitate cu legislația și cu regulamentele aplicabile privind utilizarea eficientă a mijloacelor gestionate, inclusiv a celor destinate pentru remunerarea muncii, ceea ce a constituit temei, în limita ansamblului competențelor ce-i revine organului de inspectare, de a emite Prescripția ***** din 25.01.2023 cu privire la rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la I.P. Gimnaziul „M. Eminescu” din or. Telenești, prin care s-a cerut: - examinarea rezultatelor inspectării la ședința Consiliului de administrare a I.P. Gimnaziul „Mihai Eminescu”, or. Telenești, cu aprobarea planului de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor menționate și neadmiterii acestora pe viitor; - informarea persoanelor vizate în raportul inspectării financiare despre iregularitățile constatate; - asigurarea restituirii cheltuielilor neîntemeiate în sumă totală de 397,3 mii lei, în conformitate cu actele normative în vigoare și întreprinderea măsurilor necesare privind corectarea contribuțiilor asigurărilor sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, aferente plăților salariale calculate neîntemeiat, în sumă totală de 107,5 mii lei; - asigurarea încasării venitului diminuat în sumă de 1,4 mii lei; - asigurarea eficienței achizițiilor publice și desfășurarea procedurilor aferente în strictă conformitate cu prevederile legale în vigoare; - asigurarea studierii, cunoașterii și respectării de către angajații implicați în managementul financiar

a legislației în domeniu, precum și aplicării corecte a prevederilor actelor normative în vigoare, îndeosebi a celor menționate în partea de constatare a Prescripției, precum și neadmiterea pe viitor a cheltuielilor neîntemeiate și neregulamentare; - respectarea prevederilor Legii nr. 229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern prin implementarea controlului intern managerial, a Standardelor naționale de control intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189/2015, întru consolidarea răspunderii manageriale, pentru gestionarea optimă a resurselor I.P. Gimnaziului „M. Eminescu", pe baza principiilor bunei guvernări.

Nefiind de acord cu constatările reflectate în Prescripția ***** din 25.01.2023, Gimnaziul a înaintat cererea prealabilă nr. 37 recepționată de către Ministerul finanțelor cu numărul de intrare ***** și readresată ulterior către Inspecția financiară înregistrată cu numărul de intrare 679 din 24.02.2023 și cererea prealabilă cu același număr către Inspecția financiară înregistrată cu nr. 660/2023, prin care reclamantul a invocat, precum că încălcările constatate în cadrul inspectării complexe efectuate la Gimnaziu nu sunt atât de esențiale, sunt minore și persoanele autorizate de a efectua inspectarea, ar fi putut să le treacă cu vederea, ceea ce, în opinia Gimnaziului este temei de anulare a Prescripției ***** din 25.01.2023, cerere care a fost respinsă ca inadmisibilă prin răspunsul ***** din 17.03.2023 din următoarele considerente.

Potrivit pct. 7 din Anexa nr.1 la Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381/2006 în scopul stimulării muncii cadrelor didactice și altor angajați ai instituțiilor de învățământ general și profesional tehnic, se planifică mijloace suplimentare pentru formarea fondului de premiere și acordare de ajutor material, în mărimea unui fond lunar de salarizare pe an, calculat în raport cu salariile lunare, salariile tarifare și de funcție, ținând-se cont de majorările, sporurile și suplimentele stabilite în conformitate cu legislația în vigoare. În aceleași scopuri se utilizează și cota economisită din fondul de salarizare, cu excepția sumelor aferente funcțiilor vacante. Astfel legiuitorul acordă dreptul de a utiliza și cota economisită din fondul de salarizare, atunci când asemenea economii există, cu condiția nedepășirii capacității acestuia.

Potrivit prevederilor pct. 142 din Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13.04.2006 cu modificările ulterioare, personalul unității bugetare, inclusiv conducătorul unității, poate beneficia de premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii alocate pe anul respectiv.

Contrar cadrului legal menționat mai sus, în temeiul Ordinului nr. 37 din 28.09.2018 „Cu privire la acordarea premiilor bănești angajaților din I.P. Gimnaziul „M. Eminescu" cu prilejul zilei „Lucrătorului din învățământ", Ordinului nr. 57 din 30.11.2018 „Cu privire la acordarea premiilor bănești angajaților din I.P. Gimnaziul „M. Eminescu" cu prilejul sărbătorilor de iarnă" și a Ordinului nr. 56 din 30.11.2018 „Cu privire la premierea angajaților jubiliari" în lunile septembrie și noiembrie 2018 angajații Gimnaziului în cauză au beneficiat de premii unice în sumă de 282 651,2 lei.

Potrivit documentelor prezentate de către factorii de decizie ai entității supuse

inspectării „Descifrarea economiilor la salariu pentru anul 2018” s-a atestat, că de drept, economiile fondului de salarizare au constituit – 117 053,0 lei, ceea ce denotă că în perioada respectivă au fost neîntemeiat calculate și achitate premii unice în lipsa economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii, în sumă de 165 598,2 lei. Astfel, premiile unice au fost acordate în sumă totală de 282 651,2 lei, pe când economiile fondului de salarizare au constituit suma de 117 053,0 lei, or Instituția a calculat și achitat premiile cu depășirea esențială a fondului de salarizare.

Totodată, suplimentar la suma calculată și achitată neîntemeiat pentru premii unice de 165 598,2 lei au fost calculate și achitate nelegitim contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și prime obligatorii de asistență medicală în sumă de 45 539,51 lei.

Potrivit prevederilor art. 21 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270/2018, personalul din unitățile bugetare poate beneficia de premii unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară.

Contrar celor menționate mai sus, conform ordinului directorului Gimnaziului nr. 52 din 20.12.2022, în decembrie 2022, angajații entității au beneficiat de premii unice în sumă de 420 176,0 lei.

Însă conform materialelor „Descifrarea economiilor la salariu pentru anul 2022”, prezentate pentru verificare în cadrul inspectării financiare, în perioada respectivă, economiile fondului de salarizare au constituit 288 106,50 lei, (420 176,0 - 288 106,50), prin ce s-au calculat și achitat premii unice în lipsa economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii, neîntemeiat, în sumă de 132 069,50 lei.

Totodată, în cazul examinării motivelor invocate de către reclamant în procedura prealabilă, într-o argumentare necesității anulării actului administrativ emis de către Inspecția financiară, axate pe deciziile Consiliului orășenesc Telenești, care nu au fost prezentate anexat la cererea de chemare în judecată, inclusiv și Decizia consiliului Telenești 4/2 din 27.10.2022, prin care de fapt se aprobă corelarea bugetului raional, și nu are nici o tangență cu Gimnaziul „M. Eminescu”, or. Telenești.

Menționează că deciziile Consiliului Orășenesc Telenești sunt publicate cu acces liber pe site-ul oficial telenești.md, și cu privire la referința reclamantului la acele decizii, care în opinia acestuia, i-ar fi atestat dreptul de utilizare a mijloacelor financiare alocate suplimentar, comunică următoarele: 1. Prin decizia Consiliul Raional Telenești nr. 1/5 din 23.03.2018, au fost alocate mijloace financiare din componenta raională, în sumă de 140,6 mii lei, pentru domeniul educație incluzivă, în scopul remunerării cadrelor didactice de sprijin din cadrul instituțiilor de învățământ general și întreținerea centrelor de resurse. 2. Prin decizia Consiliul Raional Telenești nr. 5/3 din 18.10.2018 au fost alocate mijloace financiare din componenta raională, în sumă de 500,00 mii lei, pentru contribuția la proiectul de renovare a gimnaziului ”Mihai Eminescu” or. Telenești. 3. Prin decizia Consiliul Raional Telenești nr. 6/7 din 13.12.2018 au fost alocate mijloace financiare pentru remunerarea cadrelor didactice în primii trei ani de activitate pedagogică, și anume pentru Codreanu Alexei și Streleț Cristina.

Astfel argumentele aduse de către reclamant, precum că mijloacele financiare alocate prin Deciziile Consiliului orășenesc Telenești nu ar fi avut destinație specială și acestea ar fi pasibile de utilizat pentru retribuirea muncii, și anume acordarea premiilor, nu are suport juridic, or prin deciziile susmenționate resursele financiare alocate suplimentar Gimnaziului au avut o destinație prestabilită și certă și urmau a fi utilizate doar în scopurile prevăzute în actele respective, iar factorii de decizie le-au ignorat.

Cele susținute de reclamant precum că actul administrativ contestat a fost emis cu derogare de la procedura stabilită de lege, fiind contrară prevederilor legale, se combat cu următoarele.

Prevederile art. 107 din Constituția Republicii Moldova privind administrația publică centrală și de specialitate, specifică că organele centrale de specialitate ale statului sunt ministerele, care conduc domeniile încredințate și sunt responsabile de activitatea lor. În scopul conducerii, coordonării și executării controlului în domeniul organizării economiei și alte domenii care nu intră nemijlocit în atribuțiile acestora, se înființează, în condițiile legii, și alte autorități administrative.

Inspecția financiară, în calitate de autoritate administrativă din subordinea Ministerului Finanțelor, are misiunea de a proteja interesele financiare publice ale statului prin exercitarea, conform principiilor transparenței și legalității, a controlului financiar centralizat al Ministerului Finanțelor privind conformarea cu legislația a operațiunilor și tranzacțiilor ce țin de gestionarea resurselor bugetului public național și patrimoniului public.

De jure, Inspecția financiară, activând în temeiul prevederilor art. 78 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014 și a Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului privind organizarea activității de inspectare financiară nr. 1026/2010, în cadrul exercitării funcțiilor sale, în limita competenței, verifică activitatea economico-financiară, inclusiv prin investigații operative și analize documentare efectuate în baza informațiilor privind eventuale încălcări ale legislației sau fraude în gestionarea și utilizarea resurselor bugetare, în administrarea patrimoniului public, raportarea datoriei sectorului public, în calcularea profitului net al întreprinderilor de stat/municipale și al societăților comerciale cu cota de participare a statului, precum și a dividendelor și a defalcărilor la buget ale unei părți a profitului net al acestora.

Potrivit prevederilor pct. 7 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului privind organizarea activității de inspectare financiară nr. 1026/2010, în cadrul exercitării funcțiilor sale Inspecția financiară: a) efectuează inspectări (controale) financiare la entitățile supuse verificării; b) efectuează controale de contrapunere; c) organizează, după caz, inspectări (controale) repetate și suplimentare; g) adoptă hotărâri și decizii privind aplicarea sancțiunilor pecuniare, precum și decizii de reeșalonare a sancțiunilor aplicate; j) înaintează conducătorilor și executorilor de buget ale entităților supuse inspectării (controlului) financiare prescripții executorii privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspectării (controlului) financiare și monitorizează

executarea acestora; p) exercită și alte atribuții de inspectare (control) financiară în conformitate cu legislația.

De asemenea, informează că procedura de inspectare se realizează în corespundere cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului privind organizarea activității de inspectare financiară nr. 1026/2010 și Standardele de inspectare (control financiar) aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. OMF 172/2012 din 28.12.2012.

Atrage atenția, că pentru situațiile juridice, soluția aleasă de legiuitor este una care asigură accesibilitatea și previzibilitatea dreptului, inclusiv securitatea raporturilor juridice, însă procedurile administrative inițiate, începând cu 01.04.2019, și cererile prealabile (procedura prealabilă), în privința acestor proceduri sunt guvernate doar de prevederile Codului administrativ.

Astfel, cadrul normativ ce reglementează competența autorităților publice, sunt prevederile art. 53 și 54 din Codul administrativ, care stabilesc că, competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. Competența materială poate fi generală sau specială și este reglementată prin lege. Dacă legea nu reglementează competența materială, competența este autoritatea publică a cărei activitate este cea mai apropiată de natura raporturilor juridice.

În acest context, reieșind din competența ce-i revine, Inspecția financiară inițiază proceduri administrative, efectuează inspectări a activității autorităților publice și constată existența abaterilor de la cadrul normativ în gestionarea mijloacelor financiare și patrimoniului public, care nu produc efecte juridice și emite acte administrative, asupra cărora entitatea supusă inspectării în temeiul articolelor 162-169 din titlul V din Codul administrativ, este în drept de a iniția procedura prealabilă prin înaintarea unei cereri prealabile, care urmează a fi examinată și soluționată de către organul de inspectare în termenul dispus prin lege.

Potrivit art. 7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituit/înființat prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Potrivit art. 8 din Codul administrativ „regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice”.

Conform art. 18 din același act „interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții”.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 167 alin. (2) din Codul administrativ, în situația în care, Inspecția financiară activează în baza legii și a altor acte normative (art. 107 din Constituție, art. 78 din Legea nr. 181/2014), potrivit art. 2 alin. (2), 5, 6, 7 și 8, 53 și 54 din Codul administrativ, acesteia îi revine activitatea administrativă fiind în drept de a emite acte administrative individuale.

Astfel, Inspecția este în drept, ținând cont de competența materială ce-i aparține (articolele 53 și 54 din Codul administrativ), să aplice în speță prevederile art. 2 din Codul administrativ (anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domeniile specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile Codului dat).

În contextul menționat, Inspecția financiară, potrivit prevederilor art. 2 alin. (2), art. 3, 5, 6, 7, 8, 53 și 54 din Codul administrativ, în calitate de autoritate publică, a acționat în cadrul inspectării desfășurate potrivit competenței, în vederea realizării sarcinilor atribuite de actele normative, ținând cont de interesul și regulile statului de drept.

Potrivit prevederilor art. 10 din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În contextul menționat, informează că instituția a activat contrar actelor normative în vigoare și nu a utilizat resursele publice conform destinației, ceea ce o obligă să întreprindă măsuri de rigoare întru lichidarea încălcărilor atestate în cadrul inspectării, în contextul prevederilor art. 17 din Codul administrativ.

Concomitent, potrivit prevederilor art. 2 alin. (2), art. art. 3, 5, 6, 7, 8, 21, 27, 29, 53 și 54 din Codul administrativ, în cadrul inspectării efectuate la Instituție, organul de inspectare s-a expus în limita drepturilor dispuse de actele normative în vigoare la capitolul privind asigurarea utilizării finanțelor publice de către instituția în cauză.

În exercitarea obligațiilor, Inspecția financiară a respectat cu strictețe garanțiile și libertățile prevăzute la art. 16, 18, 21, 29 și 137 din Codul administrativ și a realizat competențele dispuse de legislația în vigoare, a aplicat dreptul discreționar și posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii.

Prin activitatea sa, Inspecția financiară nu a încălcat dreptul stabilit de lege, care ar da posibilitate petiționarului să-și revendice dreptul vătămat în sensul prevederilor art. 17 din Codul administrativ.

Susținerile, precum că Prescripția ***** din 25.01.2023 ar fi fost emisă cu încălcarea prevederilor art. 30, 118, 141 din Codul administrativ, sunt eronate și greșite, deoarece s-a lăsat fără examinare actele normative în temeiul cărora activează Inspecția financiară.

De asemenea, argumentele cu care vine reclamantul în cererea de chemare în judecată, denotă că acesta nu a luat în calcul faptul că inspectarea s-a efectuat exclusiv în baza documentelor primare și registrelor contabile, pe care le-au prezentat factorii de decizie a entității inspectate pentru control, documente, care, de drept, aparțin cu drept de proprietate acesteia.

În acest sens, argumentele precum că Inspecția financiară ar fi emis actul menționat cu derogare de la procedura stabilită de lege și încălcarea prevederilor legale, contravine art. 93 din Codul administrativ, care prevede că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Cererea prealabilă, este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a

litigiilor administrative, potrivit prevederilor art. 19 și 166 din Codul administrativ și aceasta poate fi depusă numai dacă persoana își revendică dreptul încălcat în sensul art. 17 din codul nominalizat.

În corespondență cu prevederile art. 209 din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

În corespondență cu prevederile art. 207 din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din același act, cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) din actul nominalizat și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Menționează, că reclamantul, de fapt, este de acord cu răspunsul Inspecției financiare ***** din 17.03.2023 la cererea prealabilă nr. 37 din 24.02.2023, înaintată asupra actului administrativ, ori acesta nu este obiect de contestare în procedura contenciosului.

Mai mult, reclamantul în acțiunea înaintată nu a adus oarecare argumente care ar combate cele constatate de către organul de inspectare și care ar constitui temei de anulare a actului administrativ, limitându-se doar la indicarea articolelor din diferite legi, ce nu contrargumentează poziția Inspecției financiare relevată în răspunsul la cererea prealabilă. Astfel, argumentele și motivarea necesității anulării Prescripției ***** din 25.01.2023, poartă un caracter pur declarativ, și nu pot fi reținute de către instanță.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Chicu Nelea și avocatul reclamantului Dumitru Pavel, au susținut cererea de chemare în judecată din motivele de fapt și de drept indicate.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului Cebotari Viorel, a pledat pentru respingerea cererii de chemare în judecată din motivele de fapt și de drept indicate în referință.

Aprecierea instanţei de judecată:

Examinând cererea de chemare în judecată, audiind explicaţiile părţilor prezente, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă de IP Gimnaziul „M. Eminescu” or. Telenești către Inspectoratul Control Financiar de Stat și Ministerul Finanțelor cu privire la anularea prescripției ***** din 25.01.2023, urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități

publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 Cod administrativ, Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 18 Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 206 alin.(1) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată constată că, reclamantul a respectat procedura de depunere a acțiunii, precum și

termenul de depunere a acțiunii în instanța de contencios administrativ, motiv pentru care instanța judecătorească constatând că acțiunea este admisibilă, va examina fondul acesteia.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul şi care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanţei de contencios administrativ competente pentru a obţine anularea actului, recunoaşterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie anularea prescripției ***** din 25.01.2023.

În privința competenței instanței de judecată la examinarea acțiunii în contencios administrativ se constată că competența în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău. Prin urmare acțiunea este depusă cu respectarea prevederilor art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ.

Astfel, instanța de judecată constată că acțiunea este admisibilă.

Din materialele cauzei, instanța reține că, la 20.01.2023, de către Inspecția Financiară a fost întocmit raportul privind inspectarea financiară complexă la IP Gimanziul „M. Eminescu” or. Telenești.

La 30.01.2023, partea reclamantă a depus dezacord prin care a solicitat revizuirea Raportului privind inspectarea financiară complexă la I.P. Gimnaziul „M. Eminescu” or. Telenești, cu examinarea repetată a încălcărilor imputate instituției cu privire la acordarea premiilor unice angajaților pentru anii 2018 și 2022.

Prin prescripția din 25.01.2023, Inspecția Financiară în baza prevederilor art.10 alin.(1), 11 alin.(1), 18, 53, 54, 92, 119, 120, 124 și 132 alin.(1) din Codul administrativ nr.116 din 19.07.2018, în temeiul pct.7 subpct. (1) lit. j) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1026 din 02.11.2010, a solicitat:

1. De examinat rezultatele inspectării la ședința Consiliului de administrare a IP Gimnaziul „Mihai Eminescu”, or. Telenești cu aprobarea planului de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor menționate și neadmiterii acestora pe viitor.

2. De informat persoanele vizate în raportul inspectării financiare despre iregularitățile constatate.

3. De asigurat restituirea cheltuielilor neîntemeiate în sumă totală de 397,3 mii lei, în conformitate cu actele normative în vigoare și de întreprins măsurile necesare privind corectarea contribuțiilor asigurărilor sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, aferente plăților salariale calculate neîntemeiat, în sumă totală de 107,5 mii lei.

4. De asigurat încasarea venitului diminuat în sumă de 1,4 mii lei.

5. De asigurat eficiența achizițiilor publice și desfășurarea procedurilor aferente în

strictă conformitate cu prevederile legale în vigoare.

6. De asigurat studierea, cunoașterea și respectarea de către angajații implicați în managementul financiar, a legislației în domeniu, precum și aplicării corecte a prevederilor actelor normative în vigoare, îndeosebi a celor menționate în partea de constatare a Prescripției, precum și neadmiterea pe viitor a cheltuielilor neîntemeiate și neregulamentare.

7. Întru consolidarea răspunderii manageriale, pentru gestionarea optimă a resurselor Gimnaziului, pe baza principiilor bunei guvernări, de respectat prevederile Legii privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.2010 prin implementarea controlului intern managerial, a Standardelor naționale de control intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189 din 05.11.2015, ce ar asigura utilizarea regulamentară a finanțelor și patrimoniului public.

La 24.02.2023, partea reclamantă a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea actului administrativ defavorabil - Prescripția Inspecției Financiare nr.25-15-10/103 din 25.01.2023.

Prin decizia din 17.03.2023, Inspecția Financiară a respins cererea prealabilă ca fiind inadmisiblă.

Prin raportul de expertiză judiciară din 15.04.2025, s-au formulat următoarele concluzii:

La obiectivul nr.1

Reieșind din documentele contabile examinate, calculele și achitarea primelor unice personalului din I.P. Gimnaziul ”Mihai Eminescu” în anul 2018, în sumă de 282.651,20 lei a fost efectuat cu respectarea prevederile punctului 14² din ”Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare” (aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.381 din 13.04.2006). Concluzia a fost formulată în baza următoarelor constatări:

- Din suma 4.677.228 lei în total alocată, conform bugetului precizat, pentru retribuirea muncii în anul 2018, care include toate plățile, de fapt au fost cheltuite mijloace financiare doar în sumă de 4.517.519,48 lei, inclusiv primele unice calculate și achitate în sumă de 282.651,20 lei;

- Suma cheltuielilor salariale fără primele unice a constituit 4.234.868,28 lei, respectiv economia de salariu calculată fără primele unice acordate cu ocazia sărbătorilor, constituia suma 442.359,72 lei, din care 282.651,20 lei au fost calculate și achitate ca prime unice;

- Cuantumul premiului unic calculate în fiecare caz salariatului, nu a depășit salariul de funcție;

- Primele achitate directorului I.P. Gimnaziul ”Mihai Eminescu” au fost calculate în baza ordinelor emise de Consiliul Raional Telenești.

La obiectivul nr.2

Calculele primelor unice achitate personalului I.P. Gimnaziul ”Mihai Eminescu” în anul 2018, în sumă de 282.651,20 lei, au fost efectuate în corespundere cu prevederile punctului 14² din ”Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare” (aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.381 din 13.04.2006).

Primele unice calculate în anul 2022 cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor

de sărbătoare nelucrătoare în sumă totală de 420.176,00 lei, au fost acordate din economia mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul 2022, care a constituit 438.805,16 lei.

Reieșind din prevederile art.21, alin.(1) din legea nr.270/2018, pentru acordarea primelor unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și a zilelor de sărbătoare nelucrătoare puteau fi alocate nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare conform bugetului precizat, care constituie suma 384.801,00 lei.

Suma alocată de fapt, pentru acordarea primelor unice, constituie 420.176 lei (5,45%), respectiv suma calculată de fapt, depășește mărimea de 5% din fondul anual prevederile art.21, alin.(1) din legea nr.270/2018 cu suma 35.375,00 lei.

La obiectivul nr.3

Din datele evidenței contabile și Deciziile adoptate de Consiliul raional Telenești, ce țin de modificarea bugetului I.P. Gimnaziul "Mihai Eminescu", reiese că pe parcursul perioadei supuse inspectării (2018 - 2022), în total au fost alocate suplimentar, mijloace financiare în sumă de 4.940.988,80 lei, din care suma pentru remunerarea muncii personalului, constituie 1.473.409 lei, inclusiv pe ani:

Perioada	În total lei	inclusiv salariu lei
2018	451.997,80	175.636
2019	2.372.038,00	222.254
2020	535.200,00	199.600
2021	249.997,00	249.997
2022	1.331.756,00	625.922

Din documentele contabile, privind executarea bugetelor precizate I.P. Gimnaziul "Mihai Eminescu" or. Telenești pentru anii 2018 - 2022, inclusiv mijloacelor alocate în baza deciziilor Consiliului Raional s-a constatat că toate mijloacele financiare au fost folosite în limitele bugetelor aprobate, conform destinației indicate în planul de finanțare precizate.

La obiectivul nr.4

Primele unice calculate și acordate în baza ordinului nr.37 din 28.09.2018 în sumă de 54.550 lei, cu prilejul sărbătorii lucrătorilor din învățământ și ordinelor nr.56 și nr.57 din 30.11.2018 în sumă de 228.101,20 lei cu prilejul sărbătorilor de iarnă, au fost acordate din economia mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pentru anul 2018, în limitele salariilor de funcție.

Achitarea primelor unice în anul 2018, a fost efectuată în corespundere cu prevederile pct.14² din "Condițiile unice de salarizare a personalului din unitățile bugetare" (aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.381 din 13.04.2006).

La obiectivul nr.5

Întrebarea nu ține de competența expertului judiciar contabil – economist.

La obiectivul nr.6

Întrebarea nu ține de competența expertului judiciar contabil - economist

La obiectivul nr.7

Reieșind din prevederile art.21 din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, personalul din unitățile bugetare poate beneficia de premii

unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară.

Calculul economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii se efectuează pe fiecare an separat, și reprezintă diferența dintre suma mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii conform bugetului precizat, pentru anul respectiv și suma mijloacelor calculate de fapt pentru retribuirea muncii, fără primele unice.

În continuare sunt expuse datele ce țin de calculele economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii pe anii 2018 și 2022, cu primele unice incluse și fără primele unice.

Perioada	Suma conform bugetul precizat	Suma conform bugetul executat	Diferența (-) economie
2018			
cu suma prime unice	4.677.228,00 lei	4.517.519,48	(-) 159.708,52
fără suma prime unice	4.677.228,00 lei	4.234.868,28	(-) 442.359,72
2022			
cu suma prime unice	7.696.022,00 lei	7.677.393,00	(-) 18.629,00
fără suma prime unice	7.696.022,00 lei	7.257.217,00	(-) 438.805,00

La obiectivul nr.8

Întrebarea nu ține de competența expertului contabil - economist

La obiectivul nr.9

În perioada supusă inspectării 01.12.2018 – 31.12.2022, legislația ce ține de modalitatea de calcul a primelor unice, nu a fost modificată.

La obiectivul nr.10

Primele unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și a zilelor de sărbătoare nelucrătoare, calculate în anul 2022 în sumă totală de 420.176,00 lei, au fost acordate în limita economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pentru anul 2022.

Reieșind din prevederile art.21, alin. (1) din Legea nr.270/2018, pentru acordarea primelor unice putea fi alocată suma care nu depășește de 5% din fondul anual de salarizare conform bugetului precizat. Suma care putea fi acordată nu trebuia să depășească (5%) din fondul anual de salarizare conform bugetului precizat, care conform calculelor constituie 385.365 lei.

Suma primelor unice, care a fost calculată și achitată de fapt, constituie 420.176,00 lei, ceea ce în raport cu fondul anual de salarizare conform planului precizat, constituie 5,45%.

Suma calculată de fapt, depășește suma prevăzută în art.21, alin. (1) din Legea nr.270/2018 cu 34.811 lei.

La obiectivul nr.11

Reieșind din documentele contabile ce țin de calculele salariale a angajaților I.P. Gimnaziul ”Mihai Eminescu” or. Telenești pentru anii 2018, 2022 și calculele anexate la raportul privind inspectarea financiară din 20 ianuarie 2023 au fost stabilite următoarele neconformități:

- Calculele economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii, alocate conform

bugetului precizat pe anul 2018, expuse de inspectori în anexa nr.4, nu corespund documentelor contabile ce țin de formarea și executarea bugetului la art. „Remunerarea muncii angajaților conform statelor de personal” (cod.211180).

- În anexa nr.4 la raport, inspectorii au împărțit suma economiei calculate (117.053,00 lei), care nu include toate sumele economisite, la suma primelor unice, conform calculelor (282.651,20 lei), fiind calculat procentul 41,413% din, care ulterior în datele anexei nr.5 a fost înmulțit cu suma primelor calculate fiecărui angajat. Diferența dintre suma de fapt calculată și suma calculată, reieșind din cele 41,413% a fost atribuită de inspectori la plăți neîntemeiate a primelor unice pentru anul 2018, în sumă de 165.598,20 lei, la care au calculat contribuții sociale și medicale în sumă de 45.539,51 lei.

- Calculele economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii, alocate conform bugetului precizat pe anul 2022, expuse de inspectori în anexa nr.4 la raport, nu corespund documentelor contabile ce țin de formarea și executarea bugetului pentru „Remunerarea muncii angajaților conform statelor de personal” (cod.211180).

- În anexa nr.4 la raport, inspectorii au împărțit suma economiei calculate (288.106,5 lei), care nu include toate sumele de fapt economisite, la suma primelor unice calculate (420.179 lei), fiind exprimat în procente (68,568%), care ulterior în datele anexei nr.5 suma primelor calculate fiecărui angajat, a fost micșorată cu 31,432%. Diferența dintre suma de fapt calculată și suma economiei calculate în anexa nr.4 în sumă de 132.069,50 lei (68,568%), a fost atribuită de inspectori la plăți neîntemeiate a primelor unice achitate pentru anul 2022, la care au calculat contribuții de asigurări sociale și medicale în sumă de 36.319,11 lei.

Conform art. 78 din Legea nr. 181 din 25.07.2014 finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale,

(2) În cadrul inspectării financiare se verifică activitatea economico-financiară, inclusiv prin investigări operative şi analize documentare efectuate în baza informaţiilor privind eventuale încălcări ale legislaţiei sau fraude în gestionarea şi utilizarea resurselor bugetare, în administrarea patrimoniului public, raportarea datoriei sectorului public, în calcularea profitului net al întreprinderilor de stat/municipale şi al societăţilor comerciale cu cota de participare a statului, precum şi a dividendelor şi a defalcărilor la buget ale unei părţi a profitului net al acestora.

(4) Inspectarea financiară se iniţiază:

b) de către ministrul finanţelor, care, prin intermediul autorităţii administrative responsabile din subordinea Ministerului Finanţelor, planifică inspectări financiare în funcţie de riscurile evaluate, aferente activităţilor procesului bugetar şi subiectelor menţionate la alin.(3).

Potrivit pct. 7 din Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea Inspecţiei financiară din subordinea Ministerului Finanţelor, Anexa nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010,

1) În cadrul exercitării funcţiilor sale Inspecţia financiară:

a) efectuează inspectări (controale) financiare la entităţile specificate la pct. 6 al prezentului Regulament;

b) efectuează controale de contrapunere la alte entităţi, indiferent de forma de

proprietate şi genul de activitate, care au raporturi economico-financiare cu entităţile supuse inspectării (controlului) financiare, precum şi la antreprenori şi subantreprenori, care au acordat (livrat) servicii (mărfuri), au executat lucrări pentru acestea;

c) organizează, după caz, inspectări (controale) repetate şi suplimentare, inclusiv în cazurile de dezacorduri şi contestări înaintate de către entităţile supuse inspectării (controlului) financiare;

d) elaborează regulamente, codul de conduită al angajaţilor cu funcţii de inspectare (control) financiară, instrucţiuni şi norme metodologice privind activitatea de inspectare (control) financiară, ce reglementează procedurile privind iniţierea inspectărilor, durata şi perioada supusă inspectării, termenele de întocmire a raportului privind rezultatele inspectării (controlului) financiare, termenul şi modalitatea de informare a entităţii supuse inspectării (controlului) financiare, care se aprobă de ministrul finanţelor şi se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ;

e) elaborează programul de activitate, care se coordonează cu Ministerul Finanţelor şi se aprobă de Consiliul coordonator al Inspecţiei financiare;

f) întocmeşte şi prezintă informaţii privind rezultatele activităţii de inspectare (control) financiară Ministerului Finanţelor şi organelor interesate;

g) adoptă hotărîri şi decizii privind aplicarea sancţiunilor pecuniare, precum şi decizii de reeşalonare a sancţiunilor aplicate;

h) transmite Serviciului fiscal materialele pentru evidenţă şi încasarea sumelor calculate la buget;

i) transmite organelor de drept materialele inspectărilor (controalelor) financiare şi referinţe privind prejudiciile cauzate;

j) înaintează conducătorilor şi executorilor de buget ale entităţilor supuse inspectării (controlului) financiare prescripţii executorii privind lichidarea iregularităţilor constatate în cadrul inspectării (controlului) financiare şi monitorizează executarea acestora;

k) solicită autorităţilor publice, întreprinderilor şi instituţiilor de stat antrenarea gratuită a specialiştilor şi experţilor pentru participare la verificări sau expertize, în vederea elucidării unor probleme de specialitate;

l) solicită şi primeşte gratuit de la bănci informaţii şi copii ale documentelor cu privire la operaţiunile bancare şi situaţiile conturilor entităţilor supuse inspectării (controlului) financiare;

m) solicită şi primeşte gratuit de la autorităţile publice, organizaţii şi întreprinderi de stat informaţii şi copii de pe documentele necesare pentru organizarea şi desfăşurarea activităţii de inspectare (control) financiară;

n) solicită de la organele abilitate suspendarea conturilor de decontare a instituţiilor supuse inspectării (controlului) financiare în situaţii ce pot conduce la pierderea mijloacelor financiare care aparţin statului, precum şi în cazurile în care conducerea entităţii supuse inspectării (controlului) financiare împiedică angajaţii abilitaţi cu funcţii de inspectare (control) financiară să – şi îndeplinească atribuţiile de funcţie;

o) elaborează raportul anual privind rezultatele activităţii de inspectare (control) financiară şi îl remite Ministerului Finanţelor;

p) exercită şi alte atribuţii de inspectare (control) financiară în conformitate cu

legislaţia.

2) Sancţiunile pecuniare aplicate de Inspecţia financiară, în caz de neachitare benevolă, se încasează în mod extrajudiciar, conform legislaţiei în vigoare.

Potrivit pct. 10 din Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea Inspecţiei financiară din subordinea Ministerului Finanţelor, Anexa nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010,

Conform art. 2 din Legea nr. 229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern,

Prevederile legii se aplică autorităților/instituțiilor bugetare, autorităților bugetare independente/autonome, autorităților/instituțiilor publice la autogestiune, întreprinderilor de stat/municipale, societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, precum și entităților/autorităților independente responsabile de reglementarea unui domeniu economic și/sau social.

Conform art. 4 din Legea nr. 229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern,

(1) Principiile bunei guvernări sînt transparenţă şi răspundere, economicitate, eficienţă şi eficacitate, legalitate şi echitate, etică şi integritate în activitatea entităţii publice.

(2) Managerului entităţii publice i se atribuie răspunderea managerială pentru asigurarea principiilor bunei guvernări.

Conform art. 12 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar,

(9) Persoanele care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției beneficiază de salariul de bază, prevăzut de prezenta lege pentru aceste funcții, redus cu 5 clase de salarizare succesive.

Conform art. 16 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar,

(1) Sporul pentru performanță are drept scop stimularea individuală a personalului unităților bugetare de a obține rezultate optime în activitate.

(2) Mijloacele necesare pentru acordarea sporului pentru performanță se alocă anual în limita a 10% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor de performanță.

(3) Sporul pentru performanță se acordă lunar și se achită concomitent cu salariul, conform performanței individuale obținute, personalului unităților bugetare, cu excepția personalului de deservire tehnică, auxiliar și muncitoresc, pentru care sporul pentru performanță se acordă fără evaluarea performanței individuale.

(4) Sporul pentru performanță nu se acordă persoanelor care au fost sancționate disciplinar, pentru perioada valabilității sancțiuni. În cazul anulării de către instanța de judecată a actului administrativ de sancționare a angajatului, sporul se acordă pentru perioada care începe la data anulării sancțiunii.

Conform art. 21 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar,

(1) Personalul din unitățile bugetare poate beneficia de premii unice cu prilejul

sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară.

Conform art. 24 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar,

(3) Nu se permite cumularea atribuțiilor altor funcții în orele de program conducătorilor unităților bugetare, inclusiv adjuncților/locțiitorilor, și personalului din corpul profesoral-didactic, cu excepția cazurilor stabilite de prezenta lege.

Conform art. 25 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar,

(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, personalului din unitățile bugetare i se atribuie funcțiile, treptele de salarizare, clasele și coeficienții de salarizare stabiliți în anexele la prezenta lege, corespunzător grupului ocupațional din care face parte funcția.

(2) Încadrarea personalului se face prin actul administrativ al conducătorului unității bugetare și se comunică în scris, sub semnătură, fiecărei persoane.

(3) Actul administrativ comunicat fiecărei persoane va conține informația aferentă funcției respective privind denumirea acesteia, treapta de salarizare, clasa și coeficientul de salarizare corespunzător, cuantumul salariului de bază stabilit și, după caz, sporul pentru gradul profesional.

(4) În cazul în care funcția deținută în luna anterioară intrării în vigoare a prezentei legi nu se regăsește în anexele la prezenta lege, încadrarea persoanei se va face prin asimilarea funcției anterior deținute cu una dintre funcțiile din anexele menționate.

(5) Poziționarea provizorie a funcției asimilate în grila de salarizare se efectuează, la propunerea unității bugetare, de către Ministerul Finanțelor, printr-un act administrativ, pînă la introducerea modificărilor de rigoare în prezenta lege.

Conform art. 34^1 din Legea nr. 355 din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar,

Ajutorul material acordat salariaţilor în baza prevederilor art. 81 alin. (3), art. 12 alin. (2), art. 22 alin. (4), art. 32 alin. (1) şi art. 33 alin. (2) din prezenta lege se recalculează proporţional perioadei de activitate în funcţie în anul de gestiune în caz de desfacere a contractului individual de muncă prin demisie sau eliberare din funcţie înainte de expirarea anului de gestiune, cu excepţia cazurilor cînd salariatul şi-a încetat sau suspendat activitatea în temeiurile indicate la art. 76 lit. a) şi e), art. 78 alin. (1) lit. d), art. 82 lit. a) şi i), art. 86 alin. (1) lit. b) – e) şi u) şi cu excepţia cazului de înmatriculare la o instituţie de învăţămînt conform art. 85 alin. (2) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003.

Potrivit pct. 7 din Condiţiile unice de salarizare a personalului din unităţile bugetare, Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006,

Pentru prestarea muncii suplimentare, cadrelor didactice şi altor categorii de personal din învăţămîntul de stat li se stabilesc suplimente de plată în mărimile specificate în tabelul nr.6 la prezenta anexă.

În scopul stimulării muncii cadrelor didactice şi altor angajaţi ai instituţiilor de învăţămînt general și profesional tehnic, se planifică mijloace suplimentare pentru

formarea fondului de premiere şi acordare de ajutor material, în mărimea unui fond lunar de salarizare pe an, calculat în raport cu salariile lunare, salariile tarifare şi de funcţie, ţinîndu-se cont de majorările, sporurile şi suplimentele stabilite în conformitate cu legislaţia în vigoare. În aceleaşi scopuri se utilizează şi cota economisită din fondul de salarizare, cu excepţia sumelor aferente funcţiilor vacante.

Potrivit pct. 14^1 din Condiţiile unice de salarizare a personalului din unităţile bugetare, Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006,

Ajutorul material acordat salariaților din unitățile bugetare, inclusiv conducătorilor, se recalculează proporțional perioadei de activitate în funcție în anul de gestiune în caz de suspendare sau de desfacere a contractului individual de muncă prin demisie sau eliberare din funcție înainte de expirarea anului de gestiune, cu excepția cazurilor în care salariatul și-a încetat sau şi-a suspendat activitatea în temeiurile indicate la art.76 lit. a) și e), art.78 alin.(1) lit. d), art.82 lit. a) și i), art.86 alin.(1) lit. b)-e) şi u) ori a fost înmatriculat la o instituție de învățământ conform art.85 alin. (2) din Codul muncii.

Potrivit pct. 14^2 din Condiţiile unice de salarizare a personalului din unităţile bugetare, Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006,

Personalul unității bugetare, inclusiv conducătorul unității, poate beneficia de premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii alocate pe anul respectiv.

Cuantumul premiului unic, în fiecare caz, nu va depăși salariul de funcție (salariul tarifar) al salariatului premiat.

Pentru conducătorul unității bugetare, premiul unic se va stabili cu acordul organului de conducere ierarhic superior.

Conform art. 338 Codul muncii,

(1) Salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile cînd:

a) între salariat şi angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrităţii bunurilor şi altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art.339);

b) salariatul a primit bunurile şi alte valori spre decontare în baza unei procuri unice sau în baza altor documente unice;

c) prejudiciul a fost cauzat în urma acţiunilor sale culpabile intenţionate, stabilite prin hotărîre judecătorească;

d) prejudiciul a fost cauzat de un salariat aflat în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanţe stupefiante sau toxice, stabilită în modul prevăzut la art.76 lit.k);

e) prejudiciul a fost cauzat prin lipsă, distrugere sau deteriorare intenţionată a materialelor, semifabricatelor, produselor (producţiei), inclusiv în timpul fabricării lor, precum şi a instrumentelor, aparatelor de măsurat, tehnicii de calcul, echipamentului de protecţie şi a altor obiecte pe care unitatea le-a eliberat salariatului în folosinţă;

f) în conformitate cu legislaţia în vigoare, salariatului îi revine răspunderea materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligaţiilor de muncă;

g) prejudiciul a fost cauzat în afara exerciţiului funcţiunii.

(2) Conducătorii unităţilor şi adjuncţii lor, şefii serviciilor contabile, contabilii-şefi, şefii de subdiviziuni şi adjuncţii lor poartă răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat din vina lor dacă acesta este rezultatul:

a) consumului ilicit de valori materiale şi mijloace băneşti;

b) irosirii (folosirii nejustificate) a investiţiilor, creditelor, granturilor, împrumuturilor acordate unităţii;

c) ţinerii incorecte a evidenţei contabile sau al păstrării incorecte a valorilor materiale şi a mijloacelor băneşti;

d) altor circumstanţe, în cazurile prevăzute de legislaţia în vigoare.

Conform art. 132 Codul educației,

(1) Cerinţele minime de calificare pentru ocuparea funcţiilor didactice sînt:

b) în învățământul primar – deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 5 ISCED – învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar; în învățământul gimnazial – deţinerea unei calificări în domeniu de cel puţin nivelul 6 ISCED – studii superioare de licenţă, precum şi promovarea modulului psihopedagogic.

Conform art. 15 din Legea nr. 113 din 27.04.2007 contabilităţii,

(1) Organizează şi ţin contabilitatea în baza sistemului contabil în partidă simplă, fără prezentarea situaţiilor financiare, gospodăriile ţărăneşti, întreprinzătorii individuali, pînă la înregistrarea acestora ca contribuabili ai T.V.A., şi persoanele fizice care prestează servicii profesionale, conform indicaţiilor metodice aprobate de Ministerul Finanţelor.

(2) Organizează şi ţin contabilitatea în baza sistemului contabil în partidă dublă, cu prezentarea situaţiilor financiare simplificate, entităţile care corespund următoarelor criterii pentru perioada de gestiune precedentă:

a) numărul mediu scriptic al salariaţilor nu depăşeşte 9 persoane;

b) veniturile din vînzări nu depăşesc 3 milioane lei; şi

c) valoarea contabilă totală (de bilanţ) a activelor la data raportării nu depăşeşte 3 milioane lei.

(3) Organizează şi ţin contabilitatea în baza sistemului contabil în partidă dublă, cu prezentarea situaţiilor financiare complete, alte entităţi decît cele menţionate la alin. (1) şi (2), inclusiv:

a) entităţile în al căror capital social cota proprietarului (asociatului, participantului, acţionarului) persoană juridică, care nu este subiect al sectorului întreprinderilor mici şi mijlocii, depăşeşte 35%;

b) companiile fiduciare;

c) entităţile importatoare de mărfuri supuse accizelor;

d) organizaţiile de microfinanţare, asociaţiile de economii şi împrumut şi alţi participanţi la piaţa financiară nebancară;

e) casele de schimb valutar şi lombardurile;

f) entităţile din domeniul jocurilor de noroc.

(4) Organizează şi ţin contabilitatea în baza sistemului contabil în partidă dublă instituţiile publice şi entităţile de interes public.

(5) Prin derogare de la prevederile alin. (2) şi (3), organizaţiile necomerciale, cu excepţia asociaţiilor de economii şi împrumut, organizează şi ţin contabilitatea în baza sistemului contabil în partidă dublă, cu prezentarea situaţiilor financiare conform indicaţiilor metodice aprobate de Ministerul Finanţelor.

(6) Entitatea care are dreptul să utilizeze sistemul contabil în partidă simplă poate aplica sistemul contabil în partidă dublă. Entitatea care are dreptul să prezinte situaţii financiare simplificate poate prezenta situaţii financiare complete.

(7) Rapoartele financiare ale instituţiilor publice cuprind formele stabilite de Ministerul Finanţelor.

(8) Structura situaţiilor financiare, modul de evaluare şi de recunoaştere a elementelor acestora se stabilesc în standardele de contabilitate.

Conform art. 17 din Legea nr. 113 din 27.04.2007 contabilităţii,

(1) Deţinerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora şi a faptelor economice fără documentarea şi reflectarea acestora în contabilitate se interzic.

(2) Entitatea cu răspundere limitată înregistrează elementele contabile în baza contabilităţii de angajamente, iar entitatea cu răspundere nelimitată - în baza contabilităţii de casă sau contabilităţii de angajamente.

(3) Instituţiile publice înregistrează elementele contabile în baza contabilităţii de casă şi/sau contabilităţii de angajamente.

(4) Contabilitatea activelor pe termen lung se ţine pe fiecare obiect de evidenţă, în expresie cantitativă şi valorică.

(5) Contabilitatea stocurilor se ţine în expresie cantitativă şi valorică sau numai în expresie valorică, în conformitate cu standardele de contabilitate.

(6) Înregistrarea iniţială în contabilitate a elementelor de activ se face la valoarea de intrare.

(7) Creanţele şi datoriile pe termen scurt se înregistrează în contabilitate la valoarea nominală, iar creanţele şi datoriile pe termen lung - la valoarea scontată, în conformitate cu cerinţele standardelor de contabilitate. Contabilitatea creanţelor şi datoriilor se ţine pe categorii, clienţi, furnizori, alţi debitori şi creditori.

(8) Valoarea acţiunilor sau a altor titluri de valoare, emise şi subscrise, se reflectă distinct în contabilitate.

(9) Contabilitatea cheltuielilor se ţine pe feluri de cheltuieli, potrivit naturii sau destinaţiei acestora.

(10) Contabilitatea veniturilor se ţine pe feluri de venituri, potrivit naturii sau sursei de proveniență a acestora.

(11) Contabilitatea veniturilor şi cheltuielilor bugetului public naţional se ţine de instituţiile publice conform planului de conturi contabile şi clasificaţiei bugetare a bugetului aprobat.

(12) Contabilitatea instituţiilor publice asigură înregistrarea plăţilor de casă şi a cheltuielilor efective conform clasificaţiei bugetare a bugetului aprobat.

(13) Pentru finanţarea cheltuielilor, în limita devizelor de cheltuieli, instituţiile publice au obligaţia de a organiza şi a ţine evidenţa angajamentelor în conformitate cu

normele metodologice elaborate şi aprobate de Ministerul Finanţelor.

(14) În contabilitate, profitul sau pierderea se determină cu total cumulativ de la începutul perioadei de gestiune. Închiderea conturilor de venituri şi cheltuieli se efectuează, de regulă, la finele perioadei de gestiune.

(15) Repartizarea profitului se înregistrează în contabilitate pe destinaţii, conform deciziei adunării generale a proprietarilor (asociaţilor, participanţilor, acţionarilor) privind repartizarea profitului anual, după aprobarea situaţiilor financiare anuale.

(16) Pierderea contabilă reportată conform statutului entităţii se acoperă din profitul net al perioadelor de gestiune curentă şi precedentă, din rezerve şi din capitalul social, din contribuţiile suplimentare ale proprietarilor (asociaţilor, participanţilor, acţionarilor) potrivit hotărîrii adunării generale a acestora, iar în întreprinderile de stat şi municipale - de organele centrale de specialitate ale administraţiei publice, de autorităţile administraţiei publice locale.

(17) La instituţiile publice, rezultatul executării bugetare se stabileşte anual prin închiderea conturilor de cheltuieli şi a conturilor de surse din care au fost efectuate.

Conform art. 18 din Legea nr. 113 din 27.04.2007 contabilităţii,

Ciclul contabil al entităţii cuprinde:

a) întocmirea documentelor primare şi centralizatoare;

b) evaluarea şi recunoaşterea elementelor contabile;

c) reflectarea informaţiilor în conturile contabile;

d) întocmirea registrelor contabile;

e) inventarierea elementelor contabile;

f) întocmirea balanţei de verificare, a Cărţii mari şi a situaţiilor financiare.

Conform art. 19 din Legea nr. 113 din 27.04.2007 contabilităţii,

(1) Faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare şi centralizatoare.

(2) Documentele primare se întocmesc în timpul efectuării operaţiunii, iar dacă aceasta este imposibil - nemijlocit după efectuarea operaţiunii sau după producerea evenimentului.

(3) Entitatea utilizează formulare tipizate de documente primare, aprobate de Ministerul Finanţelor. În lipsa formularelor tipizate sau dacă acestea nu satisfac necesităţile entităţii, entitatea elaborează şi utilizează formulare de documente, aprobate de conducerea ei, cu respectarea cerinţelor alin.(6).

(4) Documentele primare întocmite pe suport de hîrtie sau în formă electronică au aceeaşi putere juridică.

(5) În cazul întocmirii documentului primar în formă electronică, entitatea, la solicitarea utilizatorului, este obligată să imprime copia documentului pe suport de hîrtie din cont propriu.

(6) Documentele primare întocmite vor conţine următoarele elemente obligatorii:

a) denumirea şi numărul documentului;

b) data întocmirii documentului;

c) denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al entităţii în numele căreia este întocmit documentul;

d) denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al destinatarului documentului, iar pentru persoanele fizice - codul personal;

e) conţinutul faptelor economice;

f) etaloanele cantitative şi valorice în care sînt exprimate faptele economice;

g) funcţia, numele, prenumele şi semnătura, inclusiv digitală, a persoanelor responsabile de efectuarea şi înregistrarea faptelor economice.

(7) La întocmirea documentelor primare, pentru persoanele neînregistrate ca subiecţi ai activităţii de întreprinzător, respectarea prevederilor alin.(6) lit.d) nu este obligatorie.

(8) În documentele primare întocmite pentru necesităţile interne ale entităţii, respectarea prevederilor alin.(6) lit.c) şi d) nu este obligatorie.

(9) Documentele primare primite de entitate într-o limbă străină, alta decît cea engleză şi rusă, vor fi traduse în limba română, cu expunerea tranzacţiei respective.

(10) În funcţie de natura faptelor economice şi a tehnologiei de prelucrare a informaţiei, persoanele prevăzute la art.13 pot include în documentele primare elemente suplimentare.

(11) Persoanele care întocmesc şi/sau semnează documentele primare răspund în conformitate cu art.44.

(12) Documentele de casă, bancare şi de decontare, datoriile financiare, comerciale şi calculate pot fi semnate unipersonal de conducătorul entităţii ori de două persoane cu drept de semnătură: prima semnătură aparţine conducătorului sau altei persoane împuternicite, a doua - contabilului-şef sau altei persoane împuternicite. În cazul autorităților publice, semnăturile pe documentele menţionate se confirmă, după caz, prin aplicarea ștampilei. În lipsa funcţiei de contabil-şef, semnătura pe documentele menţionate se aplică de conducătorul entităţii respective sau de altă persoană împuternicită.

(13) Corectări în documentele primare care justifică operaţiunile de casă, bancare, de livrare şi achiziţie a bunurilor economice şi a serviciilor nu se admit.

(14) Contabilului-şef (şefului serviciului contabil) i se interzice să primească spre executare documente privind faptele economice ce contravin actelor legislative şi normative, informînd despre aceasta în scris conducătorul entităţii. Astfel de documente se primesc spre executare numai cu indicaţiile suplimentare în scris ale conducătorului entităţii căruia, ulterior, îi revine răspunderea pentru aceasta.

Potrivit pct. 71 din Regulamentul privind inventarierea, Aprobat prin Ordinul ministrului finanţelor nr.60 din 29 mai 2012,

Inventarierii se supun toate tipurile de creanţe şi datorii ale entităţii privind decontările cu:

1) cumpărătorii şi beneficiarii;

2) furnizorii şi antreprenorii;

3) bugetul;

4) instituţiile financiare;

5) organele de asigurări sociale şi de asistenţă medicală;

6) fondatorii (asociaţi, participanţi);

7) părţile afiliate;

8) personalul, inclusiv titularii de avans şi deponenţii;

9) alţi debitori şi creditori.

Potrivit pct. 72 din Regulamentul privind inventarierea, Aprobat prin Ordinul ministrului finanţelor nr.60 din 29 mai 2012,

Soldurile efective ale creanţelor şi datoriilor trebuie să fie confirmate prin extrase de conturi INV-9 „Extras de cont" (Anexa 13) şi/sau acte de verificare a decontărilor reciproce. Extrasul de cont se întocmeşte şi se remite entităţilor pentru confirmare. Entităţile care primesc extrasele de cont sînt obligate să confirme în decurs de 5 zile lucrătoare din ziua primirii acestora soldul creanţei/datoriei şi să comunice obiecţiile lor.

Conform art. 15 din Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achiziţiile publice,

(1) Grupul de lucru sau, după caz, specialistul certificat are următoarele atribuţii în domeniul achiziţiilor publice:

j) păstrează şi ţine evidenţa tuturor documentelor întocmite şi aplicate în cadrul procedurilor de achiziţie publică.

Potricit pct. 6 al Regulamentului cu privire la întocmirea şi păstrarea dosarului achiziţiei publice, Anexă la Hotărîrea Guvernului nr.9 din 17 ianuarie 2008,

Dosarul achiziţiei publice urmează a fi cusut, ştampilat şi numerotat de către autoritatea contractantă după încheierea contractului de achiziţie publică în aşa mod încît să asigure integritatea acestuia şi să excludă posibilitatea sustragerii sau înlocuirii înscrisurilor pe care acesta le conţine.

Potrivit pct. 9 al Regulamentului cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice, Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.778/2020,

Dosarul achiziției publice urmează a fi cusut, ștampilat și numerotat cu respectarea cronologiei documentelor de către autoritatea contractantă după încheierea contractului de achiziție publică, astfel încât să asigure integritatea acestuia și să excludă posibilitatea sustragerii sau înlocuirii înscrisurilor pe care acesta le conține.

Potrivit pct. 7 al Regulamentului cu privire la achiziţiile publice de valoare mică, Anexa nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 665 din 27 mai 2016,

Achiziţiile publice de valoare mică se realizează de către autoritatea contractantă în baza planurilor anuale de efectuare a achiziţiilor publice sau din motive de urgenţă, ca urmare a apariţiei unor necesităţi neplanificate sau evenimente imprevizibile. Motivele de urgenţă vor fi stabilite de grupul de lucru printr-un proces-verbal.

Potrivit pct. 24 al Regulamentului cu privire la delegarea salariaţilor entităţilor din Republica Moldova, Anexa nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 10 din 5 ianuarie 2012,

Pentru zilele de plecare şi sosire diurnele se plătesc în mărime de 100 % din normele stabilite.

În cazul delegării pentru o singură zi în teritoriul Republicii Moldova, diurnele nu se plătesc, iar peste hotarele republicii, diurnele se plătesc în mărime de 50 % din norma stabilită.

Dacă durata deplasării peste hotarele Republicii Moldova depăşeşte 30 de zile calendaristice, cuantumul diurnei se reduce cu 20 % pentru fiecare zi suplimentară.

Potrivit pct. 13 al Regulamentului cu privire la modul de dare în locaţiune a

activelor neutilizate, Aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.483 din 29 martie 2008,

Selectarea locatarilor se efectuează prin organizare de licitaţii „cu strigare", desfăşurate în modul stabilit de Guvern, sau prin negocieri directe. Modul de selectare a locatarului se stabileşte de către autoritatea abilitată şi se indică în acordul de dare în locaţiune.

Potrivit pct. 22 al Regulamentului privind licitaţiile cu strigare şi cu reducere, Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10 februarie 2009,

Licitaţia cu strigare se va desfăşura în următoarele condiţii:

a) înainte de începerea licitaţiei, Comisia va stabili pasul licitării care nu va fi mai mic de 10 la sută din preţul de expunere, dar nu mai mare de 50 la sută;

b) licitantul anunţă numărul bunului licitat şi descrie, succint, bunul expus la licitaţie;

c) licitantul anunţă numerele de înregistrare ale participanţilor înregistraţi pentru licitarea bunului respectiv;

Participantul al cărui număr este rostit de către licitant trebuie să ridice fişa de participant, astfel confirmînd participarea sa la licitarea bunului în cauză;

d) începutul licitaţiei este considerat momentul din care licitantul anunţă preţul de expunere al bunului şi pasul licitării.

După anunţarea preţului de expunere, licitantul aşteaptă propuneri de majorare a lui, în conformitate cu pasul stabilit de Comisie;

e) participantul care doreşte să propună un preţ majorat, ridică fişa de participant şi numeşte preţul nou. Licitantul, indicînd participantul care primul a propus un preţ majorat, anunţă preţul propus şi numărul participantului. Dacă după ce licitantul anunţă de trei ori preţul şi niciunul dintre participanţi nu propune un preţ mai mare, licitantul, concomitent cu a treia lovitură de ciocan, anunţă adjudecarea în favoarea participantului care a propus acest preţ. După aceasta, licitarea bunului respectiv se consideră încheiată.

Potrivit pct. 32 al Regulamentului privind licitaţiile cu strigare şi cu reducere, Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10 februarie 2009,

În cazul înregistrării la licitaţia cu strigare a unui singur participant, Comisia este în drept să vîndă acestuia bunul solicitat la un preţ mai mare decît preţul de expunere, dar nu mai mic decît limita unui pas, conform pct. 22 al prezentului Regulament.

În speță, obiectul contenciosului administrativ în prezenta cauză îl constituie verificarea legalității Prescripției ***** din 25 ianuarie 2023, emisă de Inspecția Financiară, prin care s-au constatat cheltuieli neîntemeiate în sumă de 504 800 lei la IP Gimnaziul „M. Eminescu" or. Telenești pentru perioada 01 ianuarie 2018 - 31 decembrie 2022.

La caz, instanța atestă că, în perioada 09 ianuarie - 20 ianuarie 2023, inspectorii Sîrbu Alexandru și Bruma Valerii din cadrul Direcției Teritoriale Inspectare Financiară Bălți au efectuat inspectarea financiară complexă la Instituția Publică Gimnaziul „Mihai Eminescu" din or. Telenești, pentru perioada de activitate 01 ianuarie 2018 - 31 decembrie 2022, în baza autorizațiilor nr. 07 și nr. 08 din 04 ianuarie 2023, emise conform art. 78 alin. (4) lit. b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014 și a Programului de activitate al Inspecției Financiare

aprobat pentru semestrul I al anului 2023.

Inspectarea s-a finalizat prin întocmirea Raportului privind inspectarea financiară din 20 ianuarie 2023.

Prescripția ***** a fost emisă de Inspecția Financiară la data de 25 ianuarie 2023.

Cu privire la premiile unice acordate personalului în anul 2018, Inspecția Financiară a reținut că în perioada septembrie-noiembrie 2018, în baza ordinelor nr. 37 din 28 septembrie 2018, nr. 56 și nr. 57 din 30 noiembrie 2018, angajații gimnaziului au beneficiat de premii unice în sumă totală de 282 651,20 lei, din care suma de 165 598,20 lei au fost acordate în lipsa economiilor pentru retribuirea muncii, cu încălcarea pct. 14^2 din Condiţiile unice de salarizare a personalului din unităţile bugetare, Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006.

Instanța atestă că, pentru anul 2018, până la data de 01 decembrie 2018, regimul juridic al salarizării personalului bugetar a fost reglementat Legea nr. 355 din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar și Condiţiile unice de salarizare a personalului din unităţile bugetare, Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006.

Potrivit pct. 14^2 Condiţiile unice de salarizare a personalului din unităţile bugetare, Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006, Personalul unității bugetare, inclusiv conducătorul unității, poate beneficia de premii unice cu prilejul jubileelor, sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii alocate pe anul respectiv. Cuantumul premiului unic, în fiecare caz, nu va depăși salariul de funcție (salariul tarifar) al salariatului premiat. Pentru conducătorul unității bugetare, premiul unic se va stabili cu acordul organului de conducere ierarhic superior.

Raportul de expertiză judiciară contabilă din 15 aprilie 2025, a stabilit la obiectivele nr. 1, nr. 2 și nr. 4, că din suma totală de 4 677 228 lei alocată conform bugetului precizat pentru retribuirea muncii în anul 2018, cheltuielile salariale efectiv realizate fără primele unice au constituit 4 234 868,28 lei, ce generează o economie de 442 359,72 lei.

Primele unice acordate în sumă totală de 282 651,20 lei se încadrau în economia enunțată, nefiind depășit fondul de salarii disponibil.

La fel, expertul a concluzionat că premiile unice achitate personalului gimnaziului în anul 2018 au fost efectuate cu respectarea prevederilor pct. 14^2 Condiţiile unice de salarizare a personalului din unităţile bugetare, Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006, că premiile au fost acordate din economia mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pentru anul 2018 și în limitele salariilor de funcție.

De asemenea, expertul a constatat la obiectivul nr. 11 că calculele economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii pe anul 2018, expuse de inspectori în Anexa nr. 4 la Raportul de inspectare, nu corespund documentelor contabile ce țin de formarea și executarea bugetului la articolul „Remunerarea muncii angajaților conform statelor de personal”, inspectorii au aplicat o metodologie de calcul eronată prin care au împărțit suma economiei calculate la suma primelor unice și au obținut un procent de 41,413 la sută, pe care l-au aplicat individual fiecărui angajat pentru a determina partea neîntemeiată a premiilor.

Prin urmare, instanța reține că Inspecția Financiară a pornit de la o premisă factuală greșită privind cuantumul economiilor disponibile în anul 2018 și a aplicat o metodologie de calcul care nu corespunde documentelor contabile și prevederilor legale.

Constatarea potrivit căreia suma de 165 598,20 lei din premiile unice acordate în 2018 ar fi fost achitată în lipsa economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii este infirmată de probele aenxate, în special de raportul de expertiză care demonstrează existența economiilor în mărime de 442 359,72 lei, sumă sufiecientă pentru acoperirea premiilor de 282 651,20 lei.

Subsecvent, având în vedere că premiile din 2018 au fost acordate cu respectarea condițiilor impuse de legislație, obligația de recuperare a sumei de 165 598,20 lei și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente este neîntemeiată și urmează a fi anulată.

Cu privire la premiile unice acordate personalului în luna decembrie 2022, Inspecția Financiară a reținut că angajații entității au beneficiat de premii unice în sumă de 420 176 lei, din care suma de 132 069,50 lei a fost acordată în lipsa economiei mijloacelor pentru retribuirea muncii, cu încălcarea art. 21 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Potrivit art. 21 alin. (1) din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, personalul din unitățile bugetare poate beneficia de premii unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară.

Instanța atestă că, raportul de expertiză judiciară a stabilit la obiectivele nr. 2, nr. 7 și nr. 10 că economia reală a mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul 2022, calculată ca diferență între suma conform bugetului precizat de 7 696 022 lei și suma cheltuielilor salariale realizate fără primele unice de 7 257 217 lei, a constituit 438 805 lei.

Prin urmare, din perspectiva existenței economiei, cuantumul premiilor de 420 176 lei a fost acoperit, motivul invocat de Inspecția Financiară privind lipsa economiei fiind eronat.

Totodată, expertul a constatat că la obiectivul nr. 11 calculele economiei pe anul 2022 expuse de inspectori în Anexa nr. 4 la Raport nu corespund documentelor contabile privind formarea și executarea bugetului, metodologia aplicată de inspectori fiind similară celei utilizate pentru anul 2018.

Instanța constată că art. 21 alin. (1) din Legea nr. 270 din 23.11.2018 impune o condiție distinctă de existența economiei, premiile unice să nu depășească 5 la sută din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară.

Raportul de expertiză a stabilit la obiectivele nr. 2 și nr. 10 că 5 la sută din fondul anual de salarizare conform bugetului precizat pentru anul 2022 constituie suma de aproximativ 384 801 lei, iar suma premiilor unice efectiv calculate și achitate de 420 176 lei depășește acest plafon cu suma de aproximativ 35 375 lei, ceea ce în raport cu fondul anual de salarizare constituie 5,45 la sută.

În context, expertul a formulat concluzia că suma calculată de fapt depășește mărimea de 5 la sută din fondul anual de salarizare prevăzută de art. 21 alin. (1) din Legea nr. 270 din 23.11.2018.

Prin urmare, instanța reține că motivul invocat de Inspecția Financiară pentru constatarea netemeiniciei premiilor din 2022, lipsa economiei este eronată privind suma de 132 069,50 lei, întrucât economia exista și era suficientă. La fel, aplicând stricto sensu art. 21 alin. (1) din Legea nr. 270 din 23.11.2018, partea din premiile unice care depășește plafonul legal de 5 la sută din fondul anual de salarizare, suma de 35 375 lei, este achitată neîntemeiat și urmează a fi recuperată. Diferența dintre suma de 132 069,50 lei reținută de Inspecția Financiară ca neîntemeiată și suma de 35 375 lei care depășește efectiv plafonul legal, adică suma de 96 694,50 lei, s-a încadrat în limitele economiei și sub plafonul de 5 la sută.

În context, prescripția urmează a fi anulată în partea în care stabilește obligația de recuperare a sumei de 96 694,50 lei din premiile unice acordate în decembrie 2022, și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente diferenței. Obligația de recuperare pentru suma de 35 375 lei care depășește plafonul legal, împreună cu contribuțiile aferente, se menține ca fiind întemeiate.

Cu privire la premiile unice acordate în luna decembrie 2019 în sumă de 43 361 lei, Inspecția Financiară a reținut că acestea au fost acordate neîntemeiat în perioada când achitarea premiilor unice era sistată, art. 30 alin. (1) din Legea nr. 270 din 23.11.2018, potrivit căruia prevederile art. 21 au intrat în vigoare începând cu 01 ianuarie 2020.

Instanța atestă că, Legea nr. 270 din 23.11.2018 a intrat în vigoare la 01 decembrie 2018 conform art. 30, iar art. 21 privind premiile unice, prin derogare de la alin. (1) al art. 30, intra în vigoare începând cu 01 ianuarie 2020.

Instanța remarcă că, dispoziția tranzitorie are semnificația că în perioada 01 decembrie 2018 - 31 decembrie 2019, regimul juridic al premiilor unice prevăzut de art. 21 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 nu era încă operațional, iar în absența normei speciale premiile unice nu puteau fi acordate în temeiul art. 21, întrucât acesta nu era încă aplicabil.

Totodată, pct. 14^2 din Condițiile unice de salarizare, a fost abrogat odată cu intrarea în vigoare a noii legi.

Astfel, în perioada decembrie 2019 nu exista temei legal care să permită acordarea premiilor unice, art. 21 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 nu era încă aplicabil, iar reglementarea anterioară nu era în vigoare.

Prin urmare, instanța reține că constatarea Inspecției Financiare privind acordarea neîntemeiată a premiilor unice în decembrie 2019 în sumă de 43 361 lei este întemeiată.

Cu privire la calcularea salariului de funcție în lipsa diplomei de studii în domeniu sau a diplomei de recalificare profesională pentru 5 cadre didactice în sumă de 39 897,08 lei, Inspecția Financiară a constatat că angajatelor Sinchevici Tamara, Turiță Tamara, Florean Ludmila, Spancioc Polina și Codreanu Alexei li s-au stabilit salarii de funcție la nivel de cadru didactic calificat pentru disciplinele predate suplimentar, fără a deține diploma de studii în domeniu sau diploma ce atestă recalificarea profesională, cu

încălcarea art. 132 alin. (1) lit. b) din Codul educației și art. 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23.11.2018.

Conform art. 132 alin. (1) lit. b) din Codul educației, cerinţele minime de calificare pentru ocuparea funcţiilor didactice sînt: b) în învățămîntul primar – deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 5 ISCED – învățămînt profesional tehnic postsecundar nonterțiar; în învățămîntul gimnazial – deţinerea unei calificări în domeniu de cel puţin nivelul 6 ISCED – studii superioare de licenţă, precum şi promovarea modulului psihopedagogic.

Potrivit pct. 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23.11.2018, persoanele care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției beneficiază de salariul de bază, prevăzut de prezenta lege pentru aceste funcții, redus cu 5 clase de salarizare succesive.

Reclamanta a invocat faptul că cadrele didactice dețin studii superioare. Instanța constată că, legislația nu permite echivalarea oricărei diplome de studii superioare cu specializarea cerută pentru disciplina predată.

Astel, Legea impune deținerea diplomei în specialitate sau act de recalificare profesională obținut prin programele de formare.

Instanța remarcă că, din materialele anexate nu atestă că pentru perioada supusă controlului profesorii enunțați au deținut actele de calificare necesare pentru disciplinele suplimentare predate.

Prin urmare, constatarea Inspecției Financiare privind supraplățile salariale de 39 897,08 lei și a contribuțiilor aferente de 11 209,03 lei este este întemeiată, prescripția urmând a fi menținută în această parte.

Cu privire la majorarea neîntemeiată a salariului bibliotecarului cu 2 clase suplimentare de salarizare, Inspecția Financiară a constatat că Căldare Irina, este bibliotecar principal al instituției, i s-a stabilit 6 clase de salarizare suplimentare în loc de 4 clase câte permiteau normele pentru numărul efectiv de manuale incluse în schema de închiriere, cu încălcarea pct. 10 din Notele la Anexa nr. 8, Grupul ocupațional „Cultură, tineret și sport” din Legea nr. 270 din 23.11.2018.

Reclamanta a recunoscut că a comis o eroare de calcul, la stabilirea claselor de salarizare fiind luat în considerare numărul manualelor gestionate de bibliotecă, nu doar cel al manualelor din schema de închiriere. Instanța reține că prevederile legale stabilesc numărul claselor suplimentare de salarizare în funcție de volumul manualelor închiriate, fără a permite depășirea limitelor stabilite. Subsecvent, constatarea autorității publice este întemeiată, iar obligația de recuperare a sumei de 9 120,22 lei și a contribuțiilor aferente de 2 558,33 lei, urmează a fi menținută.

Cu privire la ajutorul material acordat neproporțional perioadei de activitate, Inspecția Financiară a constatat că profesoarei Macari Elena, care a demisionat conform ordinului nr. 36 din 20 august 2018, i s-a acordat ajutor material integral în luna iulie 2018 în mărime de 3 812 lei, fără a se efectua recalcularea proporțional perioadei de activitate, ceea ce a condus la o achitare necuvenită de 1 429,50 lei, cu încălcarea art. 34^1 din Legea nr. 355 din 23.12.2005 și pct. pct. 14^1 din Condițiile unice de salarizare.

Reclamanta nu a contestat pe fond eroarea, a invocat imposibilitatea recuperării de la persoana demisionată. Subsecvent, constatarea este întemeiată, iar obligația de

recuperare a sumei de 1 429,50 lei și a contribuțiilor aferente, urmează a fi menținută.

Cu privire la activitatea didactică prestată de directorul și directorii adjuncți peste norma de 0,5 unități, Inspecția Financiară a constatat că directorul Chicu Nelea, directorul adjunct Vrăjitoru Lilia și directorul adjunct Gavrilița Lidia au desfășurat activitate didactică cu depășirea normei maxime de 0,5 unități prevăzute de pct. 17 din Notele la Anexa nr. 7, Grupul ocupațional „Învățământ și cercetare" din Legea nr. 270 din 23.11.2018, au generat cheltuieli neregulamentare de 12 759 lei.

Instanța reține că limită legală este imperativă, nu prevede excepții pentru situații de lipsă de cadre didactice, iar art. 24 alin. (3) din aceeași lege interzice cumularea atribuțiilor altor funcții conducătorilor unităților bugetare și adjuncților.

Seubsecvent, constatarea Inspecției Financiare este corectă. Totodată, instanța remarcă că sumă nu a fost inclusă de Inspecția Financiară suma de 397 300 lei supus recuperării prin dispozitivul prescripției. Prin urmare, instanța confirmă legalitatea constatării, fără a dispune vreo obligație de recuperare suplimentară.

Cu privire la cheltuielile neîntemeiate pentru compensarea diurnelor în cazul delegării pentru o singură zi în sumă de 1 440 lei, Inspecția Financiară a constatat că în 24 de cazuri de deplasare a angajaților pentru o singură zi în teritoriul Republicii Moldova s-au achitat diurne în mărime de 60 lei fiecare, contrar pct. 24 din Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova. Reclamanta a recunoscut eroarea de interpretare, iar persoanele vizate au acceptat restituirea sumelor.

Cu privire la omisiunea de a încasa plățile pentru serviciile comunale în sumă de 3 363 lei, Inspecția Financiară a constatat că gimnaziul nu a recuperat integral de la locatar contravaloarea serviciilor de energie electrică și gaze, contrar art. 17, 18 și 19 din Legea nr. 113 din 27.04.2007, care impune urmărirea creanțelor. Subsecvent, constatarea este întemeiată, iar obligația de asigurare a încasării sumei de 3 363 lei, urmează a fi menținută.

Cu privire la casarea bunurilor materiale în sumă de 996,19 lei, ce constă în trecerea la cheltuieli a produselor alimentare fără documentare, contrar art. 19 din Legea contabilității, reclamanta nu a prezentat probe care să răstoarne constatarea Inspecției Financiare. Subsecvent, constatarea este întemeiată și urmează a fi menținută.

Cu privire la casarea materialelor de construcție pentru reparații curente în sumă de 246 142,30 lei, Inspecția Financiară a constatat că în perioada 2018-2022 decontarea materialelor s-a efectuat fără indicarea perioadei în care s-au efectuat lucrările, a suprafețelor lucrărilor și a consumului materialelor conform normelor stabilite, contrar art. 19 din Legea contabilității și pct. 1.4.3.1 și 1.4.3.2 din Planul de conturi contabile în sistemul bugetar aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 216 din 28 decembrie 2015.

Instanța remarcă că, sumă nu a fost inclusă de Inspecția Financiară în totalul de 397 300 lei supus recuperării, fiind calificată drept cheltuieli neregulamentare, nu cheltuieli neîntemeiate supuse restituirii. Lipsa elementelor obligatorii ale documentelor primare atrage necesitatea corectării evidenței contabile, însă nu conduce la obligația de a restitui întreaga valoare a materialelor, în absența probelor că materialele nu au fost utilizate în interesul instituției.

Cu privire la diminuarea plății cu 1 447,35 lei, Inspecția Financiară a constatat încălcarea prevederilor pct. 22 și 32 din Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere și pct. 13 din Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate. Subsecvent, partea reclamantă a admis eroarea de aplicare a regulilor în cadrul licitației. Subsecvent, constatarea este întemeiată și urmează a fi menținută.

Instanța conchide că, Prescripția ***** din 25 ianuarie 2023 este parțial neîntemeiată, în ceea ce privește obligația de recuperare a sumei de 165 598,20 lei premii unice acordate în anul 2018 și a contribuțiilor aferente și în ceea ce privește obligația de recuperare a sumei de 96 694,50 lei din premiile unice acordate în decembrie 2022 care se încadra în limitele plafonului legal de 5 la sută din fondul anual de salarizare, împreună cu contribuțiile aferente.

Celelalte constatări ale Inspecției Financiare și măsurile dispuse prin prescripție sunt conforme legislației materiale și sunt susținute de probe.

Cu privire la cheltuielile de judecată.

Instanța constată că reclamanta a suportat cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare contabile în sumă de 25 200 lei, conform bonului anexat la materialele cauzei. În context, ținând cont de faptul că acțiunea urmează a fi admisă parțial, instanța reține că cheltuieli au fost necesare și rezonabile pentru apărarea drepturilor reclamantei și urmează a fi puse în sarcina pârâtei Inspecția Financiară.

Conform art. 224 alin. (1) lit. a) și f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

În conformitate cu prevederile art. art. 232, 224 - 226, din Codul administrativ, instanța de judecată, -

H o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de IP Gimnaziul „M. Eminescu” or. Telenești către Inspectoratul Control Financiar de Stat și Ministerul Finanțelor cu privire la anularea prescripției ***** din 25.01.2023.

Se anulează Prescripția ***** din 25.01.2023 în partea în care stabilește obligația de recuperare a sumei de 165 598,20 lei, care reprezintă premii unice acordate în anul 2018, și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente sumei de 165 598,20 lei; stabilește obligația de recuperare a sumei de 96 694,50 lei (diferența dintre suma totală de 132 069,50 lei și suma de 35 375,00 lei care depășește plafonul de 5% din fondul anual de salarizare pentru anul 2022), și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente acestei diferențe; impune obligația de corectare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente sumelor menționate.

În rest, pretențiile se resping ca neîntemeiate.

Se încasează de la Inspectoratul Control Financiar de Stat în beneficiul IP Gimnaziul „M. Eminescu” or. Telenești cheltuielile de judecată în mărime de 25 200 (douăzeci și cinci mii două sute) lei pentru efectuarea expertizei judiciare.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru). Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Victor Sîrbu**